

DARBININKAS

Vol. LVII Nr. 46 | SECOND-CLASS | Postage paid at Brooklyn, N.Y. Penktadienis-Friday, Lapkritis-November 3, 1972 | 910 WILLOUGHBY AVE. | BROOKLYN, N.Y. 11221 | 15 cent.

AMERIKOS — HANOJAUS TAIKOS SUTARTIS, KURIA SAIGONAS ATSIKAKO PRIIMTI

Nors Amerikos derybininkas dr. Kissingeris su S. Vietnamo atstovu ir sutarė Paryžiuje Vietnamo karo sustabdymo planą, tačiau jo nepriėmė Saigono vyriausybė, todėl jis iškėlė nepasirašytas. Gi be Saigono įgaliojimo parašo vyriausybė nelaikys to susitarimo galiojančiu ir jo nevykdys. Hanojus spaudė Washingtoną susitarimą pasirašyti spalio 31, bet Washingtonas paprašė dar vieno susitikimo P. Vietnamo vyriausybės padarytiems priekaištams išaiškinti.

Dr. Kissingeris viešai tvirtino, kad atsiradę Saigono priekaištai nesą esminiai, bet jie pasirodė labai svarbūs po to, kai juos išryškino prez. Thieu. Šia proga tenka nustepti, kad pasitarimai vyko be oficialaus Saigono atstovo dalyvavimo, kad jis laikomas tik Amerikos-S. Vietnamo susitarimu, nors pati svarbiausia jo dalis liečia kaip tik P. Vietnamą. Todėl netenka stebėtis, ne Saigono vyriausybės protestu, ne jos užsimojimu vesti diplomatinę kovą iki pergalės.

Washingtonas atsižvelgė į Saigono protestą padarydamas

nuolaidą — nudelsė susitarimo pasirašymą ir paprašė Hanojaus susitikimo sukviešti naują pasitarimą atsiradusiems priekaištams pašalinti. Hanojus oficialiai tokio posėdžio kratosi, bet manoma, kad Paryžius ir Maskva prašys tokią nuolaidą padaryti.

Ką gi sutarė Washingtonas su Hanojum?

Paliaubos. — Susitarimą pasirašius, sutartu laiku P. Vietnamo teritorijoje sustos karo veiksmai, JAV nutrauks S. Vietnamo bombardavimą ir jo uostų minavimą.

Kariai ir ginklai. — Po paliaubų įsisteisimo per 60 dienų JAV kariai palieka P. Vietnamą, bet pasilieka ten S. Vietnamo kariuomenė (apie 145,000 karių) tose vietose, kur buvo paliauboms įsigalint. Tas pats su Vietkongo tariamais partizanais. Bet S. Vietnamas įsipareigojo ne daugiau karių, nei ginklų į P. Vietnamą be kontrolės neįveikti.

Belaisviai. — Visi belaisviai grąžinami per 60 dienų nuo paliaubų įsigaliojimo.

Politinis reikalas. — Saigono vyriausybė ir Vietkongas kont-

roliuoja dabar jų kontrolėje prieš paliaubas buvusią teritoriją ir tuo pat laiku turi pradėti pasitarimus ateities politiniais klausimais. Patariama sudaryti tam reikalui Tautinio Susitaikymo Tarybą po lygiai narių Saigono vyriausybės, Vietkongo ir P. Vietnamo kaimo kokių neutralių grupių. Jos uždavinys būtų padėti išlaikyti paliaubas ir suorganizuoti rinkimus naujiems valstybiniais organams sudaryti.

Paliaubų priežiūra. — Tam reikalui numatyti du organai: Saigono, Hanojaus ir Vietkongo atstovų karinė komisija ir virš jos kaip arbitras dar numatyta tarptautinė komisija, kuri šiuo metu sudarinėjama diplomatinio keliu.

Sakoma dar, kad taika turi ateiti ir Kambodijoje bei Laose, bet su šituo susitarimu tas reikalas oficialiai nerišamas.

Hanojaus vienoks, Saigono kitoks užsispyrimas Washingtonu vadinamas "diplomatinio minueto". Washingtonas esąs tikras, kad su vienu kitu dar reikalingu oficialiu paaikškinimu ir Hanojus ir Saigonas susitarimą pasirašys, nes nė vienas nė kitam nesą likę kitos išeities po to, kai taiką spiria daryti ir Maskva, ir Pekinas, ir Washingtonas.

Kodėl spūriasi Saigono vyriausybė?

Svarbiausias priekaištas yra tas, kad pasitraukia iš P. Vietnamo Amerikos, bet lieka S. Vietnamo kariuomenė. Lieka ji ir Laose bei Kambodijoje. Nors komunistai sutiko palikti Thieu P. Vietnamo vyriausybės galva, bet šito jam nepakanka, nes jis kratosi politinių pasitarimų su Vietkongu dėl naujų rinkimų. Visa toji problema suvesta į priekaištą, kad tokiu įpareigojimu siurinėja P. Vietnamo gyventojų apsisprendimo teisę. Savo pažiūroms ir baimėms išpopuliarinti Thieu išsiuntė savo atstovus pas Azijos draugus ir išvystė diplomatinę veiklą Londone, matyt, prašydamas paramos Ženevos konferencijai atnaujinti, kad tuo keliu padaryta Vietnamo taika galėtų būti tarptautiškai garantuota.

Washingtonas mano turįs rankoje gerą susitarimą ir neleidžia gen. Thieu jo sugriauti, nors Thieu nebus paliktas be pagalbos ir susitarimą pasirašys: liks JAV aviacijos bazės Tailande ir laivynas prie Vietnamo krantų. Nežiūrint to, neatmetama galimybė, kad Hanojus ir Vietkongas gali bandyti greit Vietnamą "suvienyti", pasigrobianč klastingais vingiais P. Vietnamą savo kontrolėn. Amerika rizikuoja, nes vilkų bijant negalima atsakyti kelionės į mišką...

KINŲ NARKOTIKAI

Taiwano spauda skelbia, kad Mao Kinija eksportuoja per metus apie 10,000 metr. tonų narkotikų ir tuo būdu susirenka 300 mil. dol. svetimos valiutos importui finansuoti. Visoje Kinijoje esančios 72 narkotikų perdirbimo įmonės, kurioms žaliava aprūpinti aguonomis apsejama devyni su puse milijonų akrų žemės. Gaminama 45 rūšys narkotikų, kurių svarbiausios yra opiumas, herojinas ir morfinas (morfinas). Taiwano spaudoje rašoma, kad svarbiausias narkotikų platinimo tikslas esąs ne pinigai, bet bandymas užnuodyti buržuazinio pasaulio, ypač Amerikos, žmonių protus.

— Norvegijos vyriausybė sudaryta iš trijų nedidelių partijų, kurios buvo prieš įstojimą į Bendrąjį Rinką. Ji neturės parlamente daugumos, bet kitos partijos pažadėjo remti jos pastangas išsiderėti iš Rinkos miltų lengvatą.

Balfo seimas nutarė savo centrą perkelti į Chicago

Balfo seimas buvo Detroito spalio 28-29. Dalyvavo 86 atstovai. Tarp jų 26 direktoriai.

Po tradicinių sveikinimų (kurių buvo apie 30!), po valdybos pranešimų buvo sprendžiamas pagrindinis šio seimo klausimas: Balfo centro iškėlimas iš New Yorko. Balsų daugumas (5 skirtumas) nutaria perkelti į

Chicago.

Toliau buvo išrinkti nauji direktoriai.

Seimui pirmininkavo Lukas (Philadelphia), Paurazienė (Detroit) ir Skalyčius (Waukegan). Sekretoriavo Gerdvilienė (New York) ir Baleišytė (Chicago).

Direktorių taryba išrinko valdybą. Valdybos pirmininkė yra M. Rudienė, vicepirmininkai J. Jasaitis, D. Bobelienė, kun. A. Trakis, izd. F. Sereičikas, fin. sekret. V. Baleišytė, gen. sekretorius A. Dzirvonas.

Direktorių tarybos pirminku išrinktas kun. V. Martinus.

LB TARYBOS SESIJA

JAV LB VI-sios tarybos ketvirtoji sesija įvyko spalio 28 ir 29 Clevelande. Dalyvavo su balsavimo teise 37, Švietimo ir Kultūros Tarybos. Priimti balsavimo nuostatai, daugiausia kalbėta švietimo reikalais. Prez. Nixonas atsiuntė sveikinimą, kurį paskaitė iš Washingtono atvykęs etninių grupių vadovų atstovas. Sesija indorsavo Nixoną į JAV prezidentus šiųse rinkimuose. Posėdžiai vyko Sheraton Inn-Hopkins viešbutyje.

TRUMPAI PASAULYJE

— Harvardo ir Oxfordo ekonomikos profesoriams paskirta 1972 Nobelio premija už ekonomikos studijas. Veik visos šių metų premijas surinko anglai ir amerikiečiai, tik literatūros premija nukeliavo į V. Vokietiją. Taikos premija šįmet nebus skiriama.

— P. Korėjoje paleistas parlamentas, paskelbtas karo stovis, suspenduota didžioji dalis konstitucijos, įvesta spaudos cenzūra, uždaryti universitetai, sustabdyta politinių vienetų veikla. Prez. Park skelbia, kad visų pareidymų tikslas yra palengvinti politinės struktūros reformą, kuri esanti reikalinga skubiai keičiantis situacijai aplink Korėją ir prasidėjus pokalbiams su S. Korėja dėl suskaldyto krašto suvienijimo taikingais būdais. Konstitucijos pakeitimas jau paruoštas ir tuojau bus duotas gyventojams balsuoti. Washingtonas užregistavo nepasitenkinimą dėl karo stovio įvedimo.

— Maskvon buvo atvykęs Japonijos užs. reikalų ministeris taikos derybų pradėti, bet po pirmo posėdžio derybos vėl sustabdytos neribotam laikui, nes japonas paprašė pirmiausiai sutvarkyti keturių Kurilų salų grąžinimą. Gromyko, pasitaręs su politbiuro viršūne, atmetė pasiūlymą nuo to taško derybas pradėti.

Prezidentas Nixonas sveikinas su lietuvaitėmis, pasipuošusiomis tautiniais drabužiais, spalio 28 Cleveland, Ohio. Nuotrauką spalio 29 įsidėjo New York Times pirmame puslapy.

PREZ. NIXONAS IR KONGRESAS

Washingtonas. — Paskutinius dvejus metus demokratų kontroliuojamas 92-sis kongresas nepajėgė surasti savo vietos Amerikos parlamentarizmo istorijoje, nes nemokėjo ar nepajėgė surasti kraštui naudingos pusiausvyros dirbant su respublikonu prezidentu: vis kaitaliojo taktiką nuo visiško paklusnumo iki dažnai kraštui kenksmingo pasipriešinimo. Ypač senatas, kadenciją įpusėjęs, buvo užsimojęs susiaurinti prezidento konstitucines teises krašto apsaugos, užsienio politikos ir įstatymų projektų iniciatyvos srityse. Jeigu senatui ir pasisekdavo kartais prikabinoti kokį priedą kad ir ne prie panašią problemą tvarkančio įstatymo, ypač jei tai lietė karišką sritį, tokį priedą atstovų rūmai visada numesdavo į krepšį.

Prez. Nixono garbei reikia pasakyti, kad kovą su kongresu jis vedė tyliai bei gabiai: jo balsas pasiūlymų srityje visad buvo pirmas, politiškai nemaloniais problemomis mokėdavo su-

švelninti netikėtas išeitis suklasdamas (pav. ūkinę sritį), kritiškais momentais pajėgdavo naują problemą surasti (tokia buvo vaikų tampymo iš vienos mokyklos į kitą). Kraštas niekad nepajusdavo, kad tarp prezidento ir kongreso yra didelis įsitempimas: prez. Nixonas niekad nepuldinėjo kongreso frontiniu puolimu, kaip tai darė, pavyzdžiui, prez. Trumanas su respublikonų kontroliuojamu kongresu.

MASKVA IR MAO

Paryžiaus Combat skelbia, kad Maskva sustiprino kampaniją Kinijos Mao "didybei" sumažinti. Specialiai išleistoje propagandinio tono ir turinio knygoje nagrinėjamas Mao "raudonosios" knygelės turinys. Randama, kad ten maišosi sunkiai sumaišomi dalykai: kinų feodalinė filosofija, Trockio anarchizmas ir įvairių rytiščių sektų keisčiausių formų asketizmas.

Kultūros Židinio pamatų pašventinimo iškilmės bus lapkričio 12, sekmadienį, 1 val. popiet. Visi iš anksto kviečiami dalyvauti.

Jau pradėta lieti Kultūros Židinio pamatai. Praeitą savaitę baigti visi žemės kasimo darbai. Gilumoje matosi mūrinis namas, kuris paliekamas spaustuvės administracijos reikalam. Nuotr. P. Bivainio

Daugiau apie Kultūros Židinį žiūr. 8 psl.

ALKOS MUZIEJŲ NUMATO PADIDINTI IR PERDUOTI AKADEMIJAI — TAI UŽTIKRINS ALKOS ATEITĮ

Pokalbio su prel. Pr. Juru pirmoje dalyje dėmesys buvo kreipiamas į subjektyvinius nuoseklumus, iš kurių išaugo prel. Juro iniciatyva rinkti knygas, kultūros istorijos liekanas ir organizuoti muziejų. Antroje pokalbio dalyje tebus šviesos pluoštas paleistas į patį Alkos muziejų, į jo lobius, trūkumus bei reikalingus pagerinimus, į jo ateitį.

KULTŪROS LOBIAI

Teko vėl ir vėl apeiti su prelatu spintas, lentynas, pasidaryti į sienas, į sukautus, sukabintus eksponatus.

Tarp knygų, sukratų po stiklu, teko pastebėti vieną dar iš 1816 išleistųjų; pastebėti pirmuosius spaudos draudimo laikraščius — Aušra, Tėvynės Sargą. Tarp laikraščių spaudą atgavus — pilnas kompleksas populiaraus tada Šaltinio, Draugijos, Pavasario, Ateities rinkiniai. Tarp nepriklausomų Lietuvos išleistų žurnalų — Židinys, Jaunoji karta, Vairas, Karys, Trimitas, Lietuvos ūkis ir eilė kitų. Tarp okupuotos Lietuvos spaudos — Tarybų Lietuva, Tiesa, Gimtasis kraštas. Savaimė suprantama, čia yra vertingi Amerikoje leidžiamos spaudos komplektai — Draugas, Vytis, Darbininkas, Vienybė Lietuvinkų, Vienybė ir kt.

Etnografinių eksponatų eilėje — apie 50 juostų, rūpintojėliai, iš medžio išdrožtas visas ūkininko kiemas, šimtai lietuviškų kryžių nuotraukų, tūkstančiai atviručių ir kt. Tai tik pavyzdžiai tų eksponatų, kurių pripildytas ir net perpildytas pastatas ir jo sienos. Sakytum, net uodo snapui įkisti nerastum vietos.

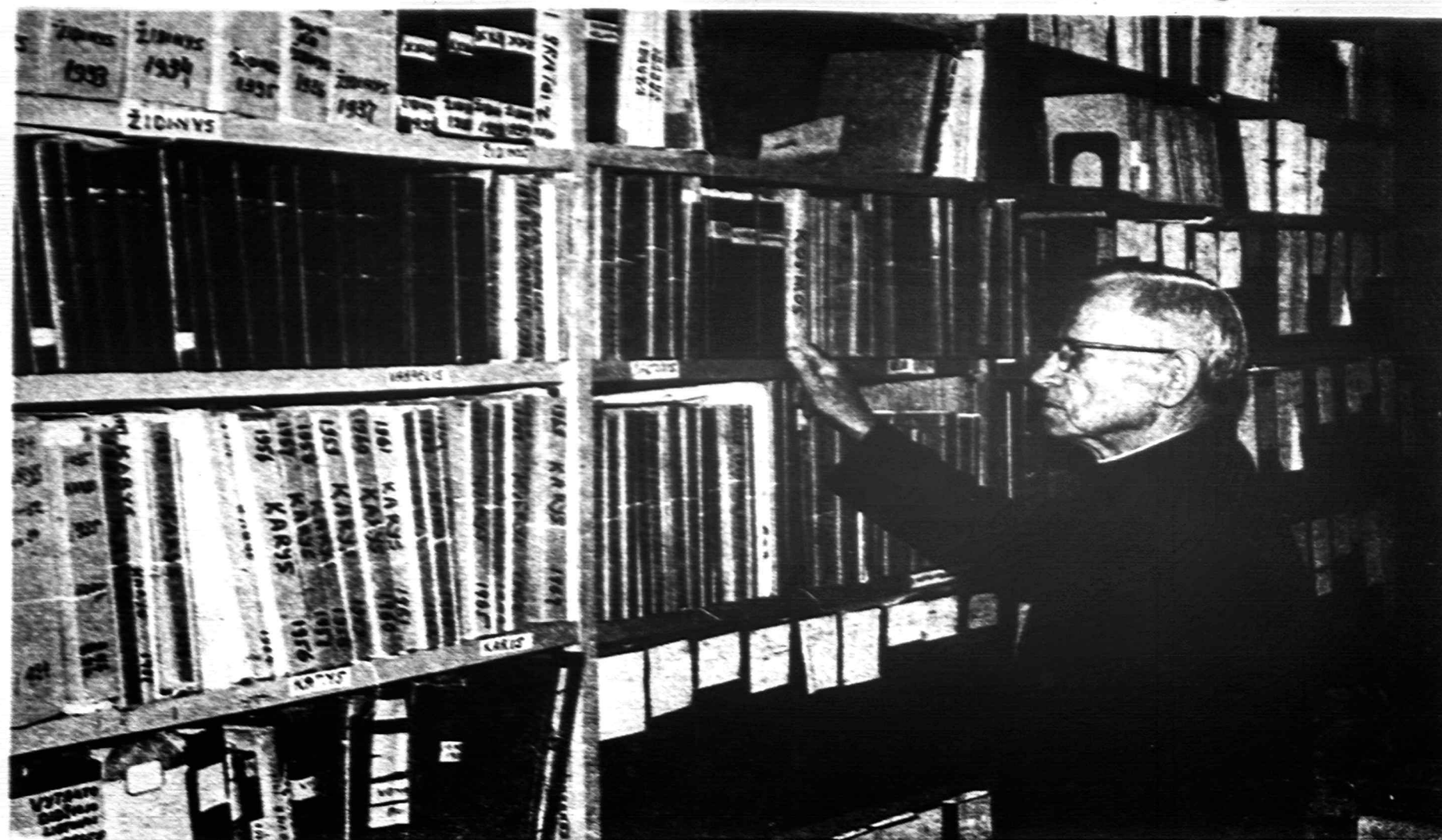
„Aš kraunu į kiekvieną kamputį... Kur surandu tuščią vietą — kalbėjo prelatas — ką nors pakabinu ar kokią knygą įspaudžiu“.

Prelato vertinimu, „neapsiriksui pasakės, kad nerasi Amerikoje kito tokio liuanistinio istorinio centro — taip turtingo kaip Alka. Tik nelaimė — nesuklasifikuota, nesutvarkyta, nes, viena, nepajėgiu; antra, reikia ir laiko, ir kašto, ir sugebėjimo, o aš nesu nei archyvininkas, nei knygyninkas; tesu tik bitelė, kuri renka medų, o kas tą medų kops iš avilio, kaip ji suskirstys — tai jau lieka ateičiai“.

Dar vienas prelato sentimentas nėra įvykdytas... „Man labai patikdavo, kai lankydavau Lietuvą, Lietuvos karininkų uniformos. Norėjau čia apginti marekeną karininko uniforma. Negavau, niekur negavau. Skautuką turiu. P. Saulaitis pažadėjo jį apginti ir medaliais apkabinti. Turiu ir mergaitę apgėjęs. Karininką noriu gauti būtinai“.

KO DAR REIKTŲ

Po tiekų metų darbo, partizaninės iniciatyvos Jums, be abejo, geriausiai matyti, ko bū-

Prel. P. Juras savo Alkos muziejuje prie lietuviškos spaudos lentynų.

tiniausiai reiktų Alkai, kad ji atliktų savo paskyrimą?

Būtiniausias reikalas — aikino prelatas — padaryti kartoteką, inventarizaciją. Tam reiktų trijų asmenų darbo. Ir tai per metus jie vargiai suspėtų tai atlikti. P. Mikaila, paaukojęs kelias dieneles, suskaitė lietuviškų knygelių čia apie 40.000 su duplikatais.

Antra, būtina Alką praplėsti. Esamą patalpą reiktų palikti tik knygynui ir archyvu. Prie jos reikia pristatyti dukart didesnį pastatą etnografijai ir meno galerijai. Etnografija labiausiai patraukia jaunimą. Labiau nei knyga. P. Okunis vizorinį planą jau paruošė. Pastatas, žinoma, nemažai kaštus. Vienas to žygio nepajėgiu finansuoti. Reikės visuomeninės paramos. Vienas asmuo jau pažadėjo 15.000. Pagaliau rengiu ne sau. Alka nėra mano vieno, o visų Amerikos lietuvių, nors formaliai esu jos savininkas. Bent tuo tarpu.

O TOLIAU?

Toliau... Savo testamente pasirūpinau, kad surinktasis turtas nebūtų išdraskytas, išblaškytas. Pavedžiau jį L. K. Mokslo Akademijai. Akademijos židinis yra jau inkorporuotas. Laukiama akto, kuriuo Akademia atleidiama nuo mokesčių kaip „non profit organization“. Kai tik tai bus atlikta, viską oficialiai perleisiu mūsų šiam Akademijos židiniui. Židinis sudarys komitetą, kuris galės ir į visuomenę kreiptis paramos, nes pastatas gali atsieiti apie 100.000. Neabejoju, kad pastatas išaugs, nes yra lietuvių ir patriotų ir suprantančių šį reikalą. Esu numatęs net vieną mecenatą, kuris prisidėtų labai stambia suma. Kodėl tokio mecenato vardu nepavadinti pačios galerijos...

Mano didžiausias noras — dar išvysti tą naują pastatą etnografijai ir meno galerijai.

PRO DABARTĮ I ATEITĮ

Prelatas užsiminė apie Alkos turtų svarbą pirmoj eilėj jaunimui. Ar atsilankantieji Putname svečiai, ypačiai jaunimas, ekskursijos užsuka į Alką? Ar matyti susidomėjimo? Ar kas kitas rodo susidomėjimą čia esančiais turtais?

„Deja, ekskursijos nelanko. Aš, manau, pats esu kaltas, kad negarsinu, nekviečiu“.

Su kartėliu prelatas kalbėjo, kad ir pereitą vasarą, kada suvažiavo čia ir kongresinis jaunimas, autobusai stovėjo čia pat. Bet nė vienas jaunuolis neužėjo aplankyti Alką. Išimtis esanti skautai. Jų vadai iš anksto pasiprašo, kada jie su jaunuim galėtų aplankyti. Išskyrus skautus, lankytojų grupių nėra buvę. Paskirų asmenų — labai daug, kaip tai matyti iš svečių knygų. Eilė dirbo, ieškodami medžiagos savo mokslo darbams.

Bendradarbiavimo esą ir su kai kuriais universitetais. Kento universitetui pasiuntęs daug istorinės medžiagos, nes jie įgalioję jiem čia atstovauti. Pasiun-

OKUPUOTOJE LIETUVOJE RUSIFIKACIJA PER KINEMATOGRAFIJĄ

„Lietuviškosios kinematografijos uždaviniai“ buvo svarstyti rugsėjo 26 Vilniuje įvykusiame trijų partinių organizacijų — Valstybinio Kinematografijos komiteto, Lietuvos kino studijos ir respublikinės kino filmų nuomojimo kontoros — atstovų suvažiavime. Pagal „Lit. ir Meno“ (1972.IX.30), susirinkusieji apsvaistė TSKP Centro Komiteto nutarimą „Dėl priemonių tarybinei kinematografijai toliau vystyti“.

Okupuotos Lietuvos spauda iki šiol apie minėtąjį TSKP

tęs taip pat Ottawoje esančiam Kanados „Public Archives“, iš kurių susilaukta labai šiltų laišku.

Su Kentu mezgiasi net didesnį ryšiai: numato keistis liuanistiniais mikrofilmais, ypačiai senųjų laikraščių. Šiam užsimojimui atsitiktinai didelės paramos prelatas susilaukė per savo aukštesnį sukakties minėjimą. Ten viena ponija, viena iš rengimo komiteto, patyrusi prelato susirūpinimą įsigyti „microfilm reader“ — aparatą, kuris iš mikrofilmo padaro nuotraukas, padidintas iki norimo dydžio, tuojau įteikė prelatui 1565 dol. čekį... Tai asmeninė parama, kuri labai labai palengvins naudojimąsi mikrofilmais.

Po kartėlio dėl mažo dėmesio, po džiaugsmo dėl atsitiktinės vienos ar kitos paramos prelatas vis grįždavo į ateitį. Į ją žiūrėjo su viltimi, kuri įpareigoja dabar dirbti.

Tikiu, sakė, kad Dievulis leis vieną dieną mano Lietuvą numinti nuo kryžiaus. Tada Mokslo Akademijos komitetas galės, kas reikalinga, pasiūlyti į Lietuvą, ir tokiu būdu galės Lietuvai pasitarnauti dabartinė Alka.

CK nutarimą kalbėjo gerokai bendrais ir miglotais žodžiais. Jos santūrumas neatsitiktinis, nes už naujų kinematografijos reformų, atrodo, slepiasi nauji rusifikacijos kėsni. Tai akivaizdu iš straipsnio „Suvienyta daugiatautė sovietinė kinematografija“, išsp. Centro Komiteto žurnale „Političeskoe Samobrazovanie“ (1972 liepos mėn.).

Straipsnio autorius, A. Fedorinas, pakartotinai pabrėžia, kad sąjunginių respublikų „tautinės sąvokos“ nesantios „amžinos ir nekeitinamos“, bet „nuolat kinta“. Tame vyksme kino menininkui svarbu pastebėti tai, „kas jau vyksta ir dingsta“. Paaiškinti, kas gi „vyksta ir dingsta“, autorius cituoja Komunistų Partijos programą:

„Socialistinių tautų istorinė patirtis rodo, kad tautinės formos nekalkėja; jos kinta, žengia priekin ir suartėja, nusikratydamos visomis atgyvenusiomis formomis, kurios prieštarauja naujosios gyvenimo sąlygoms“.

A. Fedorinas teigia, kad Sovietijoje jau vystosi bendra visų tautybių tarptautinė kultūra. Kaip girtinus pavyzdžius jis cituoja bendras įvairių tautinių studijų produkcijas bei keitimąsi režisieriais tarp rusų ir kitų tautybių studijų.

Sovietijos tyrėjai Vakaruose įžiūrį šią vasarą įvykusiose sovietinės kinematografijos reformose Maskvos užmačias sustiprinti „sąjunginių respublikų“ kultūrinių ir informaci-

TAISOM RADIO IR TELEVIJOS APARATUS spalvotus ir paprastus. Filmas patarnavimas įdedant naujas dalis. Apatarnaujami Queens ir apylinkės lietuvius. Naujų aparatų nepadardom. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N.Y. 11227 (2 blokas nuo Woodhaven Blvd.).

SPARTA — Rašomos mašinėlės (v. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, v. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. SVELSKIS — Lietuvės advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest Pkwy Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Sutelkia garbingas laido tuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 680 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius. 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laido tuvių direktorius ir balsamuotojas. Modernias kopyčia šermentis dyka. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434

RIMOS ir JUOZO BRUŽŲ siuntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Didelis prekių pasirinkimas. Sažiningas ir greitas patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421. Telef. 441-4712

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštą dienomis iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter-Garden Tavern. 1883 Madison St. Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieš namą kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dada ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

Kas norėtų įsigyti lietuviškų plokštelių ar lietuviškų knygų, prašomi kreiptis į Darbininko administraciją, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

S & G MAISTO KRAUTUVE. Antanas Vaitkus, ved. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, 296-2502 arba 296-7774; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigiamom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus lietuviškus skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

MOVED TO LARGER QUARTERS — KORDOL FABRICS by — SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 194 ORCHARD ST. New York, N.Y. 10002, telef. AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimesiems — importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, patams ir suknelėms. Taip pat šilkinės maišytos spalvotos užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant pakietus į Europą. Užsakykite ir įsitikinsite!

MARIO'S AUTO INSPECTION SERVICE. Complete Auto Inspection, Minor Repairs & Adjustments. While you Wait. All Parts. All Work. Mario's Auto Inspection Service, Mayville, N.J. (609) 465-5607. "If You Really want Your Car to go, See Mario".

Lietuviškam rajone — LIETUVIŠKA GELIŲ PARDUOTUVĖ

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N.Y.

Gėlės įvairiom progom

Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; vakare: 835-4149. Čia rasite nuosirdų lietuvišką patarnavimą.

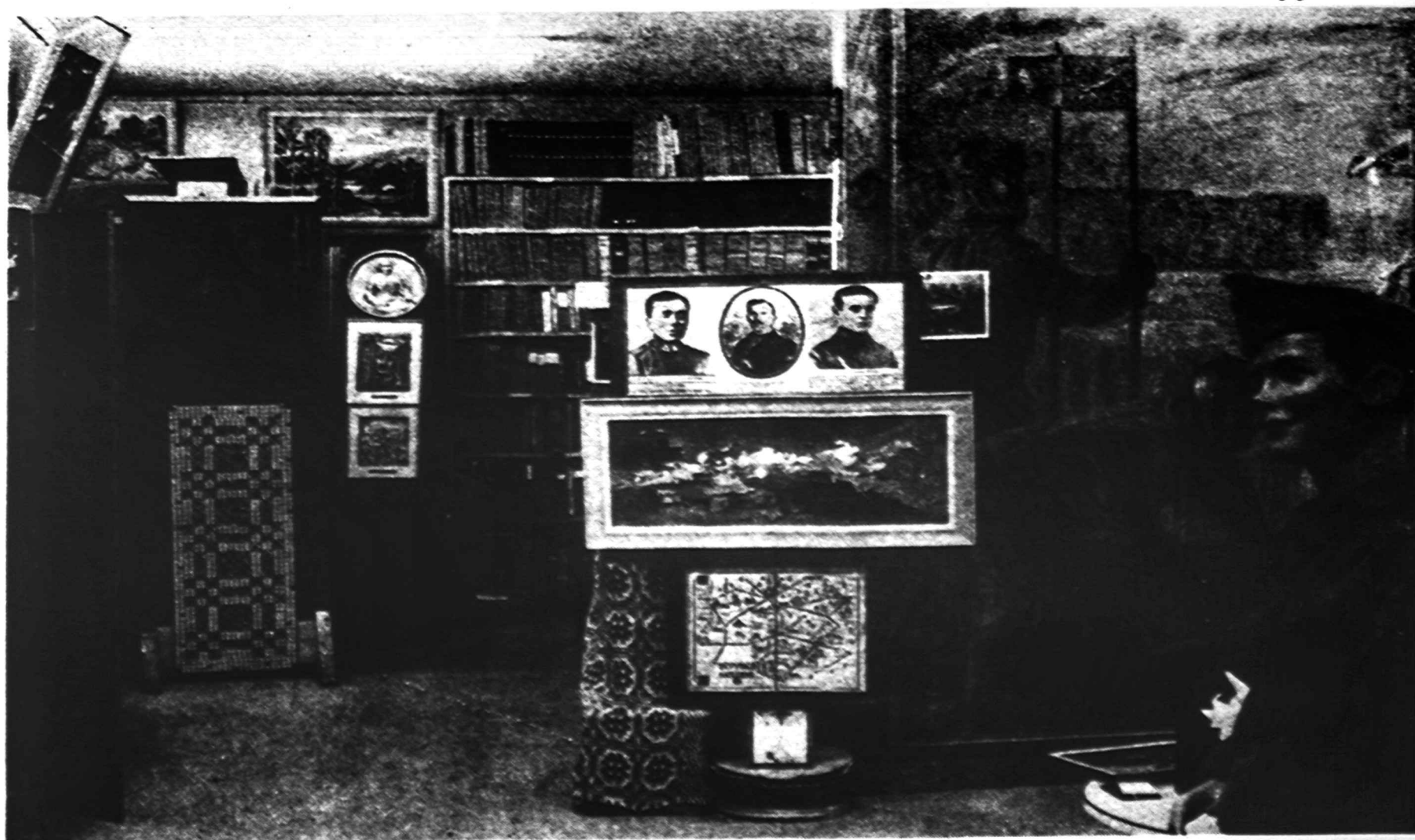

Lietuviško stiliaus paminklų sukuriami ir veltui pristatomi į visas kapines New York, New Jersey ir Connecticut valstijose

Fasolino Memorials CO.

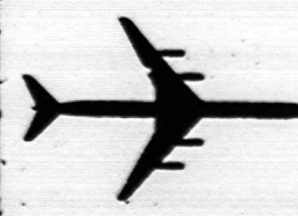
66-86 80th Street (prieš St. John's kapines)
Middle Village, N. Y. Queens, N. Y. 11379
(212) DAVenport 6-3150

— Tai yra mūsų vienintelė vieta —
Gausi parodų salė

Alkos muziejaus vidus. Dešinėje matosi dail. A. Galdiko paveikslas — Vytautas po Žalgirio kautynių.

(nukelta į 5 psl.)

Lietuviška KELIONIŲ AGENTŪRA VYTIS

Romas Kezys, Pres.

2129 Knapp St., Brooklyn, N.Y. 11229 — Tel. 769-3300

- Paskutinės informacijos apie žemiausias kainas
- Kelionės į visus pasaulio kontinentus
- Lietuvių grupinės kelionės atostogų metu

Patarnaujama visuose kelionių reikaluose:

LEKTUVAI
VIESBUČIAI
LAIVAI (Cruises)
AUTOBUSAI (domių vietų jankymas)

Specialios nuolaidos:

INDIVIDAMS (ekskursiniai bilietai)

GRUPĖMS JAUNIMUI SEIMOMS

2129 Knapp St., Brooklyn, N.Y. 11229 — Tel. 769-3300

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL 5-7281 Business Office GL 2-2923

THE WORKER by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIASSecond-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published weekly

Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00

Laukraištį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožiora. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Lapkričio 2

Lapkričio 2 — Vėlinės. Tai krikščioniško ir prieškrikščioniško pasaulio tradicija.

Prieškrikščioniškosios epochos žmonės dėjo ant kapų valgius. Krikščioniškasis žmogus dega žvakeles, meldžias.

Tokia žmogaus prigimtis: jis išreiškia save regimais ar girdimais ženklais. Ir duona, ir žvakelės ir maldos žodžiai bei veiksmai reiškia dvejopą žmogaus tikėjimą: tikėjimą gyvenimu anapus mirties slenksčio; tikėjimą bendravimu tarp gyvųjų ir mirusiųjų.

Susimąstymas apie ryšį su mirusiais gali duoti dvasinės ramybės ypač šios dienos neramiam žmogui. Neramiam dėl to, kad jis jaučiasi vienišas. Vienišumas yra giliausias nusiskundimas, kurį girdi dabar iš didmiesčio žmogaus.

Valandėlei sutelkus mintis ties išskeliamais anapus ribos, galims švelnėti anas vienišumo jausmas. Galims rasti jausmas, kad nesame vieni; kad esame vienybėje su visais šeimomis, su draugais, su tautiečiais — ar jie būtų anapus geležinės, ar anapus kapų sienos.

Lapkričio 7

Lapkričio 7 — rinkimai Amerikoje... Būtu naivu įkalbinėti skaitytojų už ką balsuoti. Jis tai žino. Kreiptinas tik dėmesys į priešrinkimines nuotaikas, kurios yra kitokios nei ankstesniuose rinkimuose.

N.Y. Times vedamasis labiausiai skundėsi šio meto apatijos nuotaikomis: apatijos rinkimams apskritai; apatijos rinkiminėje kovoje keliamam korupcijos reiškiniui. Esą tie konkurento šnipinėjimo, sabotazo reiškiniai nesulaukia pasipiktinimo, lyg jie būtų laikomi įprastu politiniu dalyku.

Jei kalbama apie apatijos nuo-

taikas, tai nesunku įžiūrėti jos priežastis. Būtent:

1. Apatijos nėra, kai kandidatų maždaug lygus svoris. Įtampa kyla, kai reikia pasirinkti vieną iš lygių: Stevensoną ar Eisenhowerį, Kennedy'ą ar Nixoną, Nixoną ar Humphrey'ą. Šiuose rinkimuose tos įtampos nėra. Kongresmanas J. Schmitz (Amerikos partija, konservatoriai) beveik nepastebėtas; sen. McGovern labiau garsėjo negatyvizmu, o kai skelbė programą, jos dalys buvo tiek nereališios, kad pasiskubino pats atšaukti. Nixonas priešingai: nesileido į polemiką su oponentu; neniekino demokratų partijos, apeliavo į "visus" amerikiečius.

Nelygaus "svorio" kandidatų parinkimas davė rezultatą: pagal Time žurnalą iš demokratų sparno pasitraukė etninės grupės; pasitraukė demokratams ištikimiausių žydų masės dalis; pasitraukė pačių demokratų žymi dalis. Kaip retai kada, nevienas balsuotojas pasijuto "neišikimas" savo partijai, rinkdamasis jau ne partiją, o žmogų.

2. Kalbų apie korupciją, apie moralę dabar buvo begalės. Bet kaip nebus tom kalbom abejingas balsuotojas, kada diena iš dienos tas elementas, kuris vadinama save "liberalais", spaudoje, universiteto katedroje, pamoksluose moralę sureliatyvina, nuvertina, Amerikos žmogų palikdami be vertybių pajautimo.

3. Nors ir "angėlą" išrinktum į prezidentus, stebuklų nepadarys. Jo galią apriboja kongresas, gausūs jo aparato pareigūnai; kartais jo politika net susabotuoja, o kartais pats prezidentas savo liniją keičia. Tai pastebėdamas, balsuotojas daros ne apatiškas, bet mažiau naivus entuziastas, daugiau santūrus realistas.

Tokių gausiau ateina į dabartinius rinkimus.

JAV LB centro valdybos informacija praneša:

Š. m. rugsėjo mėn. 14 d. Valstybės departamente lankėsi JAV LB centro valdybos atstovai Algimantas P. Gureckas, LB centro valdybos ryšininkas su Valstybės departamentu, ir arch. Arvydas Barzdukas, LB centro valdybos koordinatorių etniniam reikalui Washington.

Lankytasi išreikšti gilų JAV LB susirūpinimą JAV generalinio konsulo Leningrade Culver Gleysteen vizitu Vilniuje 1972 m. rugpjūčio 22-24 d.d. ir šio vizito galimą įtaką JAV valdžios nusistatymui dėl teisinės Lietuvos valstybės padėties.

JAV LB centro valdybos vardu per naujai paskirtą Baltijos valstybių skyriaus viršininką Edward Hurwitz buvo įteiktas Valstybės sekretoriui William P. Rogers adresuotas memorandumas, kuriame išreikštas nepasitenkinimas konsulo Gleysteen elgesiu. (Memorandumo turinys buvo Darbininke š. m. rugsėjo 29. Red.)

Į įteiktą memorandumą rugsėjo 28 laišku atsakė R. T. Davies, Deputy Assistant Secretary for European Affairs Valstybės departamente, JAV LB centro valdybos pirm. V. Volterui adresuotame laiške rašoma:

"Valstybės Sekretoriaus pavedimu, aš atsakau į jūsų rugsėjo 12 laišką, liečiantį nominuoto generalinio konsulo pareigoms (consul general — designate) Culver Gleysteen apsilankymą Vilniuje."

"Jūs galite būti užtikrintas, kad šis apsilankymas nereikš jokių pasikeitimų JA Valstybių nusistatyme nepripažinti jėga įvykdytos Lietuvos inkorporacijos į Sovietų Sąjungą. P. Gleysteen apsilankymas įvyko todėl, kad būsimu Leningrado generalinio konsulato teritorijon įeis Vilniaus miestas, lygiai kaip Ryga ir Talinas. Jo apsilankymu siekta susipažinti su miestu ir susitikti su tais miesto pareigūnais, su kuriais jam reikės bendradarbiauti siekiant palengvinti ryšius tarp amerikiečių ir lietuvių. Apsilankymas tad derinasi su JAV valdžios noru palankyti ryšius su lietuvių tuo pačiu tebeatsisakant pripažinti jėga įvykdytą Lietuvos inkorporavimą į Sovietų Sąjungą".

Iteiktame JAV LB memorandumu buvo užsiminta, kad Pagrindiniai Santykiavimo Principai tarp JAV ir Sovietų Sąjungos, kurie prez. Nixono buvo Maskvoje sutarti ir pasirašyti š. m. gegužės 29 d., įtartinai nemini laisvo apsi-

gyvenimą praleidęs sovietinėje santvarkoje. Tačiau Sniečkus atsilieka ir liko stiprus kaip ir buvęs. Ne jaunystė jau ir Maniūšiui, nors reiktų manyti, kad paskutiniai įvykiai, ypač Kaune, bent šiuo metu uždaro duris Antanui Barkauskui, trečiajam partijos sekretoriui ir taip pat Algirdui Ferencui, ketvirtajam sekretoriui. Pirmasis yra kaunietis, gimęs 1917. Jo partinės šaknys Kaune, kur partija "nesugebėjo" tinkamai išauklėti jaunimo, nors pats Barkauskas yra senas lojalus maskvietis. Antrasis, Ferencas, yra jaunas, gimęs 1933, nuo Pasvalio, dirbęs su komunistiniu jaunimu ir nors užsirekomendavęs partiniame darbe Maskvos centriname aparate, tačiau dabar, greičiausiai nukentėjęs dėl savo jaunumo ir dėl ankstesnio darbo Kaune.

Maniūšis, kuris respublikoje nėra mėgiamas, dabar turi geresnį galimumą paveldėti Sniečkusą sostą, nors jis jau yra per seno amžiaus tokiai pozicijai. Nereiktų nurašyti ir Ringaudą Bolešlovo Songailos, 1929 Klaipėdoje gimusio penktojo partijos sekretoriaus. Jisai su Kaunu nieko bendra neturi. Labai jaunas padarė karjerą ir vis lipa aukštin. Jo "silpnėbė" yra ta, kad praeity jis daugiausiai dirbo partinės žemės ūkio administracijos srityje, gi žemės ūkis Lietuvoje darosi mažiau reikšmingas. Iš anksčiau pusės, tradiciška "ūkininkų" jo praeitis, kaip ir Sniečkus, gali jį padaryti labiau primtingą, nežinint to, kad jis neturi Maskvoje dirbto partinio darbo stažo.

VALSTYBĖS DEPARTAMENTAS
DĖL AMERIKOS GENERALINIO
KONSULO VIZITO VILNIUJE

Atsakymas į LB memorandumą

sprendimo principo. Buvo klausta, ar tai nereikš, kad JAV vyriausybė yra atsisakiusi šio pagrindinio principo, kiek tai liečia Sovietų dominuojamas tautas, įskaitant ir Baltijos

valstybes?
R.T. Davies į šį klausimą atsako:
"Savo laiške jūs taip pat palietėt pagrindinius Santykiavimo Principus tarp JAV ir

S.S.S.R. Šis dokumentas jokių būdu nepakeičia mūsų nepripažinimo jėga įvykdytos Lietuvos inkorporacijos į S.S.S.R."

JAV LB CV Inf.

Apie konsulo vizitą aiškina ir Los Angeles

Kalifornijos lietuvių dienoje spalio 1 kalbėjo dr. W. Banowsky, kuris yra Pepperdine universiteto rektorius ir taip pat Los Angeles apskrities komiteto už prezidento per rinkimą pirmininkas. Savo kalboje jis atsiliepė ir dėl JAV nominuoto gen. konsulo vizito Vilniuje. Prieš tai lietuvių paprašytas jis buvo kalbėjęs tuo klausimu su prezidentu Nixonu, kai šis rugsėjo 27 lankėsi Los Angeles.

Dr. Banowsky, kaip jo autorizuotą pareiškimą atsiuntė Los Angeles LB pirmininkas J. Činga, kalbėjo:

-o-

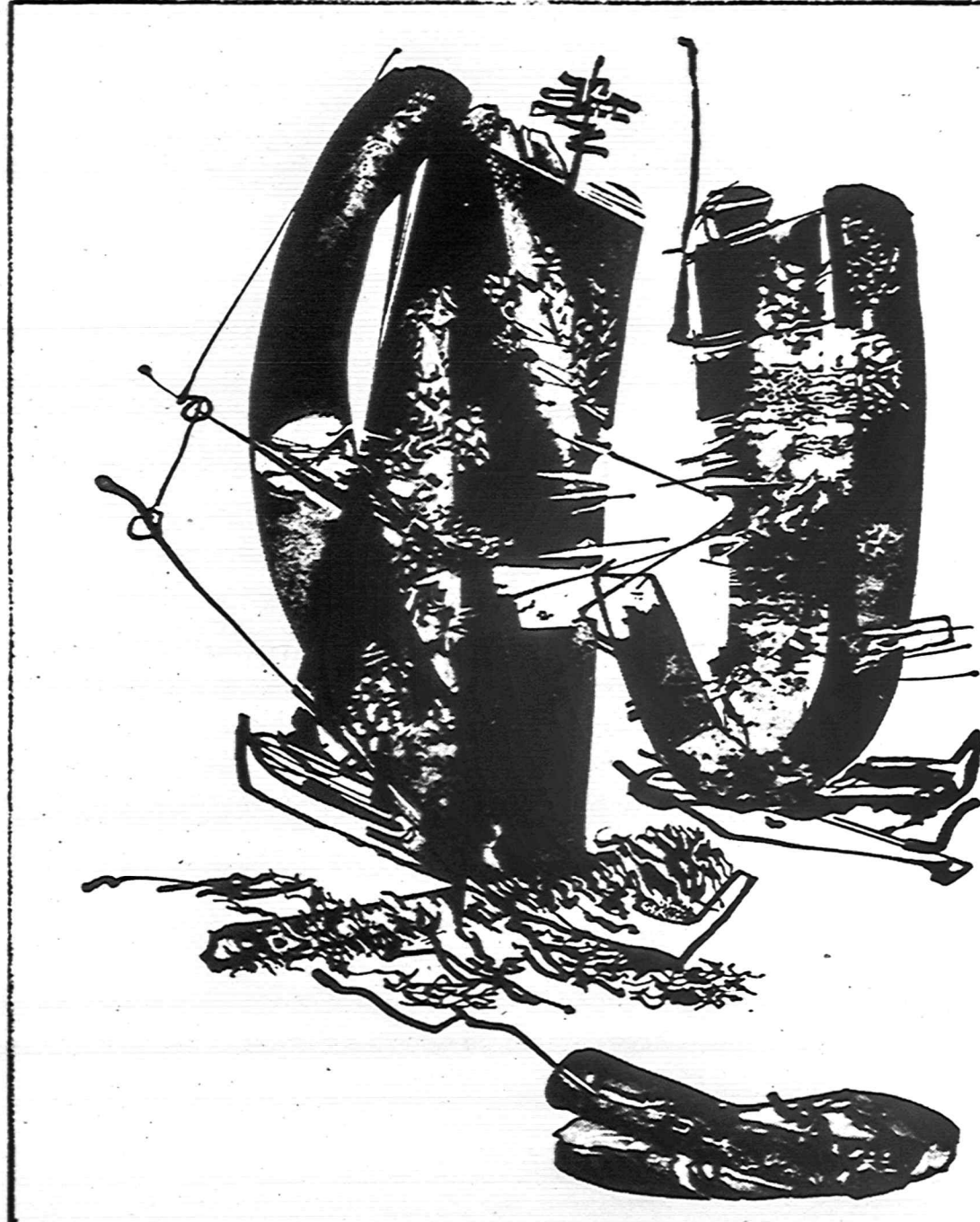
AMERIKOS
LIETUVIŲ
TARYBOS
SUVAŽIAVIMAS

Amerikos Lietuvių Tarybos 32-sis metinis suvažiavimas įvyks lapkričio 11, šeštadienį, 9:30 val. ryto, Sheraton-Midway Motor Inn palatose, 5400 South Cicero Avenue, Chicago, Ill. 60638.

Suvažiavimo išvakarėse, lapkričio 10, nuo 7 val. vak. iki 10 val. vak. įvyks atstovų ir svečių priėmimas ir susipažinimas, ALT palatose, 2606 West 63rd St., Chicagoj.

Iškilmingos mišios įvyks lapkričio 12 d. 10 val. ryto Šv. Kryžiaus parapijos bažnyčioje, 4557 South Wood Street ir Lietuvių Evangelikų parapijos bažnyčioje, 6641 So. Troy Street, Chicagoj.

Salia įvairių organizacinių reikalų svarstymo bus ir advokato Zigmuto Butkaus, neseniai su šeima atvykusio iš okupuotos Lietuvos, paskaita: Dabartinė padėtis Lietuvoje.

Laivų motyvai, vinjetė. Dail. T. Valius.

LIETUVA KAUNO

IVYKIŲ
METAIS

DR. VYTAUTAS VARDYS, Oklahomos u-to politinių mokslų profesorius ir to universiteto Muencheno sovietinių studijų centro direktorius

3

Partijos CK skyrių vadovybėje taip pat tėra vienas nelietuvis, nors pora rusų veda svarbius centro komiteto skyrius: I. Cemikovas — pramonės ir transporto skyrių, F. Jekaterincevas — statybos ir miestų ūkių skyrių. Pagal 1971 davinių apytikrų skaičiavimą, rusų skaičius partijoje turėtų būti sumažėjęs iš 20.7% prieš keturis metus (t. y., 1968) iki 16-17% 1971 metais. Šalia jų, ukrainiečių procentas vertintinas 3.4%, baltgudžių—3%, lenkų kiek mažiau kaip 3%, žydų — apie 0.7% ir "kitų" — mažiau vieno procento. Šie procentai betgi parodo tik situacijos dalį, kadangi rusas antrasis sekretorius V. Charazovas yra įtakingesnis nei visi keturi likę lietuviai sekretoriai. Charazovas yra Maskvos statytinis. Šalia to, kai kuriose įstaigose, pav., sostinės Vilniaus partijos aparate, rusų procentas 1959 m. buvo 47.2%, kai ju pro-

centas gyventojų skaičiuje nesiekė 29.4%. Pagal 1970 surašymo duomenis, Lietuvoje rusų tebuvo 8.6%, kai tuo tarpu 1968 partijoje jie turėjo 20.7% narių. Rusai valdo transporto ir komunikacijos įstaigas; be ruso Charazovo sutikimo negalimi partijos sprendimai. Trečia, nors XVI-jo partijos suvažiavimo rezultatai neparodė didesnių pasikeitimų, prieš suvažiavimą buvo manoma, kad keisis pirmasis partijos sekretorius. Juo nuo 1935 pagrindinių metų tebedirba Antanas Sniečkus (g. 1903), Lietuvos Komunistų partijos "Richard J. Daley". Yra žinoma, kad jisai yra ligotas ir buvo galvojama, kad jisai pasitrauks, komunistinės frazeologijos žodžiais, "estafetę" perduodamas jaunesniesiems. Kandidatu labiausiai buvo minimas Juozas Maniūšis, dabartinis ministrų tarybos pirmininkas, g. 1910 Baltgudijoje, ten ir užaugęs, taigi, visą savo

gyvenimą praleidęs sovietinėje santvarkoje. Tačiau Sniečkus atsilieka ir liko stiprus kaip ir buvęs. Ne jaunystė jau ir Maniūšiui, nors reiktų manyti, kad paskutiniai įvykiai, ypač Kaune, bent šiuo metu uždaro duris Antanui Barkauskui, trečiajam partijos sekretoriui ir taip pat Algirdui Ferencui, ketvirtajam sekretoriui. Pirmasis yra kaunietis, gimęs 1917. Jo partinės šaknys Kaune, kur partija "nesugebėjo" tinkamai išauklėti jaunimo, nors pats Barkauskas yra senas lojalus maskvietis. Antrasis, Ferencas, yra jaunas, gimęs 1933, nuo Pasvalio, dirbęs su komunistiniu jaunimu ir nors užsirekomendavęs partiniame darbe Maskvos centriname aparate, tačiau dabar, greičiausiai nukentėjęs dėl savo jaunumo ir dėl ankstesnio darbo Kaune.

Partijos etninis grynėjimas Lietuvoje nėra charakteringas visoms nerusiškomis respublikoms. Davinių stoka neleidžia išvesti statistinio palyginimo, tačiau galima pasakyti, jog kitose Baltijos respublikose, Latvijoje ir Estijoje, etninio proceso nepastebima. Nuo kitų Baltijos respublikų Lietuva skiriasi ir savo demografiniu lietuvių kiekiu. Pagal 1970 cenzą davinius, latvių procentas Latvijoje krito iki 58.8%, Estijoje iki 68.2%, gi Lietuvoje šiek tiek paaugo — iki 80.1%.

Ekonominis vystymasis Lietuva tačiau vejaši Latviją ir Estiją gamybinėje srityje. Nors Lietuvos urbanizacijos procentas tėra 50%, o Latvijoje 63% ir Estijoje 65% (Rusijoje 62%, Ukrainoj 55%, vidurkis Sovietų Sąjungoje — 56%), šiuo metu visų trijų valstybių ekonominių produktų struktūra jau supanašėjo. Latvijos ir Estijos gamyboje pramonės lyginamasis svoris sudaro 65%, Lietuvoje — 63%. Pramonės produkcijos Baltijos respublikose pagaminama 20% daugiau, skaičiuojant vienam gyventojui, nei vidutiniškai Sovietų Sąjungoje. Kitaip tariant, Lietuvoje produktumumas yra penktadaliu didesnis nei vidutiniškai visoje sovietų imperijoje. Baltijos respublikos specializuojasi mašinų, maisto produktų ir pramonės, lengvosios ir medžio apdirbimo pramonės srityse.

(bus daugiau)

LEONARDAS ANDRIEKUS

ATSISVEIKINIMAS

Tik valanda beliko,
Ir užsibaigs viešnagė...
Skubėkime vieni kitiem paduoti ranką,
Ištarti atsisveikinimo žodį —
Jau gėsta žvakės.Negalima nudelst
Čia nė vienos minutės —
Išskeltos burės kalbasi su debesim,
Jog trim dienom užsūdno vėjas —
Laiku mes turim būti!Ne vietoj ašaros,
Ne vietoj panika,
Nors atsisveikint vieną valandą beturime.
Menkiausia gaisrasis mus pražudyty,
Kaip ledkalnis Titaniką.Vaikai, su motinom
Ilgai nesimyluokite,
Draugai bei sužieduotiniai, atminkite,
Kad jūsų meilė tik dabar prasideda,
Ir juokitės.Šita palaiminta erdvė,
Šis maloningas vėjas
Mus drąsina išplakti vilningais vandenim,
Neištrėtis nei vikingų, nei argonautų,
Nei Odisejaus.Išsilaikykime šalti,
Nesigailėkim žvakių —
Anoj šio vandenyno pusėj mūsų laukia
Jau uždegti nauji žibintai —
Nauja viešnagė...

New Yorko Lietuvių Dailininkų Sąjungos 20 metų sukakties proga

MŪSŲ DAILININKAI PASISAKO

Spaudoj paprastai pasisakoma apie menininkus. Betgi įdomu išgirsti ir pačių menininkų žodį. New Yorko Lietuvių Dailininkų Sąjungos nariams buvo pateikti šie klausimai:

1. Ar naudojate tik vieną meno išraišką (tapyba, grafika, skulptūra...) ir kodėl? Jei daugiau nei vieną, kuri iš naudojamųjų priemonių artimiausia ir dėl ko?
2. Ar siekiate savo darbuose išreikšti formų ir spalvų santykį; ar ieškote žmogaus santykio su gamta, su savimi, su visata?
3. Ar galvojate, kad išeivijoje yra lietuviškas stilius, atsispindi mene ir yra lyg jungtis tarp lietuvių menininkų? Ar įmanoma dailininkui, taip ilgai gyvenančiam svetur, likti nuoširdžiai giliai lietuvišku?
4. Kiek domina ir kiek yra paveikę dabartinės modernios srovės vakarų meno pasauly?
5. Ar yra klausimas, kuriuo norėtumėt pasisakyti?

Šiame numeryje spausdinami Česlovo Janušo, Aleksandro Kašubienės, Elenos Kepalaitės ir Elenos Urbaitytės pasisakymai.

Rima Čerkeliūnienė

ČESLOVAS JANUŠAS

1 Dirbu tik tapyboje. Artimiausia priemonė išreikšti randu tik realizme. Kadangi gyvenu amžių, kada atsirado visa eilė meno srovių, todėl esu bandęs rasti formą, kaip arčiau prieiti prie žmogaus — žiūrovo. Taip priejau prie galutinio sprendimo tapti realistu ir jaustis naudingą ar reikalingą visuomenei. Nieko tikresnio mene iki šiol nesu radęs — tik tiesą realizme.

Meninis realizmas atkyla į mus iš amžių — jis nėra miręs ir dabar. Dailės meno kūrėjai realizmas teikia daug galimybių išreikšti tai, ką jis pats jaučia ir ką nori kitiems pasakyti.

2 Savo darbais daugiausia esu pasireiškęs kaip peizažistas ir jūros vaizduotojas. Esu dėkingas mokytojams: prof. M. Dobužinskiui, Vl. Didžiokui, Ant. Žmuidzinavičiui, Jonui Mackevičiui, K. Šklėriui ir kitiems, kurie man įkvėpė meilę gamtai ir realizmui. Jie visi priminė, kad gamta — didžiausias mokytojas. Pažindamas gamtą, dailininkas suartina ją su žmogumi — visata, ir tada spalvų bei formų santykis pasidaro savaimis aiškus. Vaizduodamas mūsų tėvynės laukus, ežerus, upes, miškus ar plačiąją jūrą, dailininkas pažadina didesnę meilę menui ir savajam kraštui. Toks ryšys (ar santykis) su žmogumi, gamta, visata.

3 Aišku, kad yra ir bus, jei mes, dailininkai, nesivaikysim įvairių (neaiškių) vadinamųjų naujų srovių srovelių, o dirbsim taip, kaip mūsų tikrasis sąžinės balsas diktuoja. Būtent, būsim tuo, kuo mes esame gimę. Tik tada mes natūraliai reikšimės tada ir lietuviškas stilius savaim

Dail. Česlovas Janušas

me atsiras. Nejaugi pasamdyti japonai, kiniečiai ar prancūzai (ir gerai apmokėti!) galėtų mums sukurti lietuvišką stilių?

Stilius atsiranda natūraliai, jis neužsakomas. Čia mūsų pačių pareiga, ir tos privilegijos iš mūsų niekas neatims. Savo kraštui ir tautai daugiausia pasitarnausim, jei eisim, kursim savitą keliu, nieko nemėgdžiodami. Čaikovskis kūrė rusišką muziką, Chopinas, rašydamas mazurkas ir polonezus, galvojo lenkiškai, Griegas išjudino norvegiską muziką. Visa eilė kompozitorių sėmėsi medžiagos iš savo tautos. Ir pasaulis juos suprato, tarptautiškai įvertino. Tai

įrodymas, kad menas nėra tarptautinis.

Mūsų rašytojai, poetai, muzikai kuria lietuviškai, rašo, Lietuvą apdainuoja; jų muzikiniai kūriniai nuskamba žinomose koncertų salėse, knygos verčiamos į anglų bei kitas kalbas. Čia jau platieji okeanai. Būdinga, kad didieji muzikai — M.K. Čiurlionis (Jūra), V. K. Banaitis (Jūratė ir Kastytis), M. Petrauskas (Eglė, žalčių karalienė) savo veikalus sukūrė, būdami toli nuo tėvynės laukų. Rašytojai — V. Alantas, B. Brazdžionis, J. Gliuda, M. Katiliškis, St. Santvaras ir kiti mums Lietuvą aprašo, apdainuoja. Kodėl lietuvių dailininkas turi tarnauti prancūzui?

4 Seku, domiuos, bet moderniosios srovės manęs nepaveikė. Salia realizmo, teka nemažai kitų srovių, bet, kaip man atrodo, tas blaškymasis, tie ieškojimai yra tik neramios žmogaus dvasios atspindys. Ir niekad nebus lengva nustelbti tą galingą meno srovę, kuri savo vaga prasikalė pro žemės uolas ir abejojančiųjų širdis...

5 Latviai ir estai turi tik po vieną dailininkų sąjungą. Mes turim penkis, o gal ir dar daugiau... Štai, jų sąrašas: Amerikos Lietuvių Dailininkų Sąjunga, Dailės Institutas, Moterų Dailininkų Sąjunga, "Dailės" grupė (jaunimas), New Yorko Lietuvių Dailininkų Sąjunga... Kodėl taip susiskaldėme? Profesorių, inžinierių, muzikų, rašytojų sąjungos sutelpa po vienu stogu — kodėl?

1 Tapyba visuomet buvo ir yra pirmiausia išraiška mano kūryboje. Tapyboje daug laisvesnis ir betarpiškesnis procesas tarp kūrėjo ir pasirinktos medžiagos, kaip kitose meno išraiškose. Tapybinė medžiaga menininko laisvės neapriboja, kaip, pavyzdžiui, šilko spaudiniai (grafinės išraiškos menas) — jais buvau susidomėjusi dėl spalvinių galimybių, kur kiekviena spalva bei forma yra įgyvendinta per eilę techninių procesų.

Prieš septynerius metus intensyviai dirbau skulptūroje. Naudojau įvairias medžiagas: aliuminijų, plastiką, medį, neon ir fluorescent lempas. Šios rūšies skulptūrą būtų galima pavadinti ansambline.

ELENA KEPALAITĖ

1 Pradžioje tik tapiau, o vėliau susidomėjau skulptūra. Kaip menininkė, ieškau vis naujų būdų ir kelių save išreikšti. Be to, daug metų domiuos išraiškos šokių. Ritmas ir judesys kartojasi šokyje taip, kaip ir skulptūroje. Apie dešimtį metų dirbu bronzos. Kartu neapleidžiu ir tapybos. Man labai domina piešinys ir per piešinį susidomėjau linija. Paskutiniuoju laiku savo idėjom išreikšti pasirinkau aliuminijų.

2 Mano supratimu, kūryba yra formų derinys. Simbolius mes perleidžiam per savo emocijas, jas sąmoningai vystom ir formose išgaunam galutinį rezultatą. Simbolinės figūros man artimesnės nei peizažas. Domina linijų santykis, kurį bandau išreikšti piešiniuose ir aliuminijaus skulptūroje.

Šiais laikais menininkas neina per daug į detales, bando išgauti esenciją, pasisakyti su kiek galima mažiau priemonių, nekomplikuoti. Kiekvienas laikotarpis turi savo pasiekimus ir savo išraišką. Meno kūriniai ir atspindi gyvenamąjį laikotarpį.

3 Menas yra universalus. Jis negali būti nei moteriškas, nei vyriškas. Menas stiprus ir kalba pats už save. Mūsų dienų moderniam gyvenime ir menininkas tampa universalus.

Liaudies stilius man svetimas. Esu gimusi Vilniuje. Miestas, namų labirintai, architektūrinės konstrukcijos — mano pasaulis. Lietuvis menininkas kuria pagal savo individualų pajėgumą — ką jis jaučia ir koks jo mentalitetas.

ELENA URBAITYTĖ

1 Tapyba nebūtinai turi būti dirbama ant keturkampio rėmo. Pradėjau įvairių matavimų rėmus, kuriuos atpaaukiu drobe, tapau ir gaunu skulptūrinės tapybos vienetus.

Ansambline skulptūra man padėjo suprasti naujųjų medžiagų padiktuos kūrybines galimybes. Mano tapybai jos davė naujų aspektų šių dienų pasauliui išreikšti.

2 Spalva, forma, linija, erdvė yra pagrindiniai elementai, kuriais dailininkas išsako savo kūrybinę esmę. Visi tie elementai man svarbūs, nors mano tapyboje dominuoja spalva. Per šiuos formalinius elementus ieškau konstruktyvinės visumos, kuri išreikštų žmogaus eg-

Dail. Elena Kepalaitė. Nuotr. V. Maželis

4 Įdėmiai seku, kas vyksta vakarų meno pasauly. Einu su laiku. Manau, kad gyvename ieškojimų, bandymų ir eksperimentavimo dienas. Dabarties menininkas yra individualistas.

Dail. Elena Urbaitytė

zistencijos esmę technologinėje aplinkoje.

3 Šių dienų menas visam pasauliui yra pasidargęs internacionalus. Atrodo, visų kraštų žmonės turi panašių stilistinių elementų. Etninių grupių primityvusis menas nebeteri stiprios kūrybinės išraiškos, nes, dėl komunikacijos ir ekonominių priežasčių, yra išsigimęs. Kadangi lietuvių meno istorija trumpa, mums belieka ieškoti savitų vi-

Visokiom priemonėmis jis nori atkreipti dėmesį į save. Daug ko dabar negalime suprasti ir tenka laukti vėlesnio, istorinio vertinimo. Nesirišu su jokia meno srove. Dirbu, ieškau savęs ir bandau būti sau tikra.

zualinių elementų liaudies mene. Lietuviškieji audiniai turi gana komplikuitus raštus su tendencija į spalvinius niuansus. Mančiau, tai būtų galima pasakyti ir apie dabarties lietuvių dailininkus. Daugiau ar mažiau, yra tendencija į spalvinį, toninį sprendimą, tekstūros turtingumą.

Ilgą laiką religinis menas turėjo įtakos mūsų liaudies skulptūrai, tapybai. Dabartyje lietuvių menas turi daugiau idealistinio, jausminio prado, o amerikiečių menas — daugiau nihilistinis, humoristinis, abstraktus. Daug mūsų dailininkų ir dabar kuria religinėmis temomis.

Be abejonės, naujoji aplinka išeivijoje veikia ir išreikalauja naujų kūrybinių elementų. Manau, jog, su tam tikrom charakteristikom, lietuviškoji prigimtis mene visuomet išliks gyva, nežiūrint, kad gyvenam svetimoje aplinkoje ir kokiame stiliuje bedirbtume.

Lietuvių tauta dar nėra sukūrusi originalios meno išraiškos. Meno istorijoje. Mes turim atskirus stiprus dailininkus, kuriems turėjo įtakos rusų, prancūzų, vokiečių ar amerikiečių mokyklos.

4 Nuo studijų laikų Muenchen, Freiburge, Paryžiuje ir New Yorke domėjaus vakarų moderniosiomis srovėmis. Pirmasis betarpinis mokytojas buvo Paul Cezanne, kuris žiūrėjo į gamtą per geometrines formas. Jo tapyba rėmėsi spalvinių tonų ir formos konstrukcija. Svarbus buvo ne objektas, bet kaip tą objektą realizuoti formaliniais elementais.

New Yorke man darė įtakos abstraktaus ekspresionizmo tapyba — sąmoningai pasaulio išreikšimas abstrakčiomis formomis (jos dažnai neturi nieko bendro su mūsų akimis regima realybe). Jausminis elementas yra stiprus kūrybos variklis. Spalvos ir formos skęsta neaiškiuose kontūruose.

Jaučiu, kad mano tapyboje spalva turėtų būti intensyvesnė, jungtusi su forma, kuri, suprantama, padėtų spalvai išryškėti.

Šiuo laiku einu savo nepriklausomu keliu — ieškau inspiracijos iš savo meno pasaulio ir savo asmeninės, individualios patirties.

— "Jaunimas ir jo menas" — antroji jaunųjų talentų paroda — įvyks New Yorke 1973 kovo 17-18. Jaunimas kviečiamas ko anksčiausiai registruotis pas Bernadetę Tutinaitę, 223 Lincoln Ave., Brooklyn, N.Y. 11208.

ALEKSANDRA KAŠUBIENĖ

1 Taip ryškiai apribotos meno išraiškos sąvokos (tapyba, grafika, skulptūra...) paliko kažkur užpakalį. Mene išeitęs tašku man yra patys darbai — praeitasis gimdo kitą ir t.t., o atlikimo priemonės keičiasi, nes jas tenka vis kitaip pritaikyti. Pati idėja, jau besiformuodama, atneša išraiškos formas ir "pataria" medžiagą. Todėl, laikui bėgant, teko neišvengiamai susipažinti su pačiais meno elementais (spalva, trijų matavimų forma, linija, plokštuma, erdvė, šviesa ir t.t.) ir apeiti tradicinę jų išraiškos bei naudojimo formą. Kai realizuojant darbą prašosi naujos medžiagos, įvairios tų medžiagų savybės, savo ruožtu, atidengia naujus pasaulius.

Neturiu mėgiamos išraiškos formos ar medžiagos — visos yra artimos, kai atitinka idėjos įforminimą.

2 Tiek forma, tiek turinys man vienodai svarbūs. Savo darbuose

se pirmiausia ir siekiu formos bei turinio santykio. Man, asmeniškai, apsiribojimas vienu varžo vystymąsi kitame. Gamta mane domina, kaip energijos išraiška. Vėliausi moksliniai pasiekimai intriguoja, sukelia naujų idėjų. Ieškau formų, kurios patenkintų mūsų pojūčių reikalavimus ir kurios eventuali galėtų būti pritaikytos kasdienėje aplinkoje. Norėčiau sukurti visiškai nepraktišką namą, kuriame žmogaus siela jaustųsi namie.

3 Kad mūsų mene būtų lietuviškas stilius — nemanau. Bet kad yra lietuvių dailininkų darbus jungiančių elementų — tikslu. Kiek kartų teko girdėti, kad lietuviai dailininkai yra lyrikai? Būtų įdomu, jei kas iš jaunųjų paimtų pačią lyriškumo sąvoką, išnagrinėtų to žodžio bendrinius bruožus, surastų jų bruožų pasireikšimus bei atspindžius mene ir tada pabandytų mums visiems pritaikyti.

Nemanau, kad tautinis nuosirdumas (ne patriotizmas) turi ką bendro su laiku, t.y. kaip ilgai jau gyvename svetur. Tautos, kaip ir individualios šeimoms, bendrasis charakteris lieka gi visos asmenybės struktūrine dalimi — patinka kam, ar ne. Nežiūrint, kokios formos auga iš tų pradų, jos neatskiriama yra individo praeities išdava. Menininkai yra priversti atsižvelgti į savąsias šaknis, nes tie pradai nuolat filtruoja kūrybinį procesą. Todėl ir tautinis nuosirdumas sutampa su nuosirdumu pačiam sau.

4 Mane domina visos meno pasireiškimo formos, tiek istorinės, tiek modernios. Šiandien net ir pirmumo nebematau — tik gerus ir ne taip gerus darbus bet kokio srovės ar epochos. Būtų sunku pasakyti, kas man padarė įtakos: modernios meno srovės, ar "laukinių" žmonių statiniai.

Dail. Aleksandra Kašubienė

SIDABRINĖ DIENA DETROITE

V. MINGELA

Dainavos ansamblui trijų veiksmų operetės libretą, pavadintą "Sidabrinė diena", parašė Anatolijus Kairys. Muziką sukūrė ir ją pritaikė operetės turinui komp. Bronius Budriūnas. Dirigentas — Petras Armonas. Režisorių — Zita Kėvalaitytė-Visockienė; režisores padėjėjai Pr. Beinoras ir Jonas Ilčiukas.

Solistai: Dalia Kučėnienė, Roma Mastienė, Margarita Momkienė, Janina Šalnienė, Bernardas Prapuolenis, Vyt. Radys, Julius Savrimas; Antanas Gelazius — aktorius.

Dekoracijos — Jurgio Daugvilos. Apšvietimas — Česlovo Rukuišos. Chormeisteriai — Alfonsas Gečas ir Audronė Simonaitytė. Akompaniatoriai — Marija Mondeikaitė-Kutz ir Manigirdas Motekaitis.

Be išvardytų artistų ir techninio personalo, dar prisidės daugiau kaip 40 choristų. Dar turėtų prisidėti kad ir negausus simfoninis orkestras, bet gal bus galima jį pakeisti kitos rūšies orkestru. Apytikriai tikimasi, kad apie šimtas įvairiausių ansamblių dalyvių atvyks į Detroitą ir dalyvaus šios komiškos operetės pastatyme.

Lietuvių Fondo Detroito vajeus komitetas šiuo didžiulių operetės pastatymu nusipelnė didelio lietuvių visuomenės dėmesio. Šiuo veikalu užbaigiamas milijoninio Lietuvių Fondo dešimtmečio vajeus Detroito. "Sidabrinė diena" bus suvaidinta lapkričio 19, sekmadienį, 3 valandą p. p., Dearborn Crestwood High School auditorijoje, 1501 Beach Daly

Rd., Dearborn. Tik už 1000 pėdų nuo Ford Road, pasukus kairėn, pietų pusę ir bus minima mokykla.

Veikalo pastatymas yra sunkiai įvykdomas, nes tenka labai daug rizikuoti. Reikia surinkti ne mažiau kaip keturis tūkstančius dolerių, kad LF vajeus komitetas galėtų iš šio "biznio" išeiti be nuostolių. Tačiau tie asmenys, kurie matė 1971 gruodžio 12 Chicagoj šio veikalo premjerą, patarė būtinai rizikuoti, t.y. kvieisti Dainavos ansamblio artistus su "Sidabrine diena" Detroitan. Jie pasakoja, kad premjera buvo įdomi, kelianti linksmą nuotaiką, pasireiškė nepaprastu solistų dainavimu, choro susidainavimu, dekoracijų gražumu, simfoninio orkestro melodingu pasireiškimu.

Žinomas visuomenininkas inž. Vyt. Kutkus viso vajeus komiteto buvo įgaliotas apsiūti "Sidabrinės dienos" vaidinimą Detroito.

Pernai Dainavos ansamblis šventė savo meninės veiklos 25 metų sukaktį. Ta proga ir gimė ši trijų veiksmų operetė. Dabar iš viso tik antrą kartą ši operetė bus rodoma visuomenei.

Teko spaudoje skaityti, kad pasamdytoji salė talpina 1000 žiūrovų bei klausytojų. Tai klaida. Sėdimų vietų yra tik 750 žmonėms! Tad, kad nebūtų nemalonumo abiem pusėm, t.y. kad nuo durų netektų grįžti namo, rengėjai pataria būtinai įsigyti vaidinimui bilietus iš anksto. (Kai St. Butkaus šaulių kuopa buvo pasikvietusi ton pačion salėn Clevelando šokių ansamblių Grandinėle, apie 100 svečių grįžo namo, neįtilpę į salę.)

Senatorius Robert P. Griffin spalio 7 atsilankė į Liet. Bendruomenės Detroito apylinkės balių, kuris buvo surengtas lituanistinei mokyklai paremti. Su senatoriumi sveikinasį Jadvyga Damušienė, toliau dr. Adolfas Damušis, senatorius Robert P. Griffin ir Jonas Urbonas — prezidentui Nixonui ir sen. Griffinui perrinkti lietuvių komiteto pirmininkas Michigane. Nuotr. Juozo Vaičiūno

Prašome visus Detroito ir priemiesčių, taip pat Grand Rapids, Flint ir Kanados miestų, o ypač Windsorio lietuvių iš anksto įsigyti bilietus. Visas lietuviškas organizacijas prašome šį LF vajeus komiteto žygį paremti.

Bilietai gaunami pas šiuos asmenis: Antaną Grinių, Kazį Sragauską, Vladą Mingelą, Vyda Baukytę, Šaulių S-gos pirm. V. Tamošiūną, Eug. Šniokaitienę, Viktoriją Leonavičiūtę; pas Stefą Kauneliene — Kudirkos vardo mokyklą; Vyt. Čižauską — Šv. Antano parapijos bažnyčios knygų kioske; Antaniną Stonienę — prie Šv. Petro parapijos bažnyčios; dr. Vyt. Majauską — prie Dievo Apvaizdos parapijos bažnyčios; Vladą Pauzą — Neringos krautuvę. Skubos keliu ieškome plėtiniojų, kurie bus paskelbti per abi radijo valandas skubiausiu laiku.

Svarbu žinoti lituanistinių mokyklų mokinių tėvams, kad iki lapkričio 11 mokiniams bilietai atsies tik po 1 dolerį. Tačiau po lapkričio 11 teks mokėti suaugusiųjų kainą. Bilietų kainos nėra aukštos: 4, 6 ir 7 dol. Rengėjai stengiasi, kad salė būtų sausakimšai pilna.

Dar kartą primename, kad reikia bilietus įsigyti iš anksto. Taip padarius, abiem pusėm bus lengviau.

Iki pasimatymo Dearborn Crestwood High School auditorijoje, 1501 Beach Daly Rd.!

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

(atkelta iš 2 psl.)

nių institucijų kontrolę, Christian Duevel, Radio Liberty analitikas, rašo "R.L. Dispatch", 1972.VIII.8:

"Jei potvarkiai ir pakeitimai vedantys į propaguojamą TSSR tautų 'suartėjimą' bus pravesti iki jų kraštutinių pasėkų, tai reikš bet kokią nepriklausomo ir originalaus tautinio filmo meno mirtį sąjunginėse respublikose... Kinematografijos Komiteto pakeitimas į TSSR Ministrų Tarybos Sąjunginį-Respublikinį Valstybinį Komitetą nerusų respublikose sukels ne tik nepasitenkinimo, bet ir gilaus rūpesčio. (Elta)

IŠ VISUR

— Ohio Lietuvių Gydytojų Dr-jos valdyba spalio 22 d. posėdy 1972 metų draugijos tūkstantinę premiją paskyrė kultūrininkui dr. J. Girmiui, Aidų žurnalo redaktoriui.

— Philadelphia, Pa., Sv. Andriejaus lietuvių parapijos bažnyčioj, lapkričio 5, sekmadienį, 10:30 val. ryto bus aukojamos mišios už susideginusius kankinius Romą Kalantą, Andriuskevičių ir Stonį. Pritaikytą pamokslą pasakys kun. Kajetonas Sakalauskas. Giedos solistės Ona Šalčiūnienė ir Ona Pliuskonienė, ir "Vilties" choras, vadovaujamas Leono Kaulinio. Lietuvių Moterų Klubų Federacijos Philadelphia klubo valdyba dar kartą kviečia visą lietuvišką visuomenę gausiai dalyvauti šioje mišių aukoje ir bendra malda prisiminti kankinius, kurie už mylimą Lietuvą paaugojo didžiausią turtą — savo gyvybę. (S.M.J.)

— Solistė Daiva Mongirdaitė lapkričio 5 dainuos Worcester, Mass., Maironio Parke LB apylinkės rengiamuose pietuose. Jai akomponuos Olga Keršytė.

— "Aušros" mergaičių kvartetas iš Windsorio pirmą kartą Clevelande pasirodys lapkričio 11 Akademikų skautų ir skaučių metinės šventės proga rengiamame rengime.

— Aktoriai Leonas Barauskas ir Jonas Kelečius atliks meninę programą Chicago lietuvių operos balių, kuris įvyks lapkričio 11 Riviera Lake klube.

PERRINKIME PREZIDENTĄ RICHARD M. NIXON

IR VICEPREZIDENTĄ SPIRO T. AGNEW!

- Balsuokime už prezidentą Nixon ir viceprezidentą Agnew lapkričio 7 dieną!
- Kvieskime visus geros valios lietuvius ir kitus amerikiečius taip pat atiduoti savo balsus už prezidentą Nixon ir viceprezidentą Agnew!

● Šis vienetas yra nepriklausomas ir veikia su prezidento Richard M. Nixon ir viceprezidento Spiro T. Agnew žinia.

● Skelbimas apmokėtas jį pasirašiusiųjų aukomis.

● Paid for by the LITHUANIAN-AMERICANS FOR NIXON AND AGNEW, 2754 Colby Avenue, Los Angeles, California 90064. Juozas Kojelis, Treasurer.

● Prezidentas Nixon ir viceprezidentas Agnew sumaniai ir tinkamai vadovavo mūsų kraštui per paskutiniuosius ketverius metus! — ● JAV-bių (ir kartu viso laisvojo pasaulio) vairs patikėtinas jiems dar ketveriems metams!

- Mums rūpi ir JAV-bių ir kartu Lietuvos ateitis.
- Turime perrinkti prezidentą Nixon ir viceprezidentą Agnew, kurie išvedė kraštą iš sąmyšio ir pakankamai skyrė (dabartinėse sąlygose ir aplinkybėse) dėmesio Lietuvos bylos reikalui.
- Visi balsuokime lapkričio 7 dieną už Nixon ir Agnew!
- Kvieskime visus savo pažįstamus (lietuvius ir kitus amerikiečius) taip pat atiduoti savo balsus už prezidentą Nixon ir viceprezidentą Agnew!

LITHUANIAN-AMERICANS FOR NIXON AND AGNEW

LEONARDAS VALIUKAS
Chairman
Los Angeles, California
MRS. NINA BRINKIS
Executive Secretary
Los Angeles, California
JUOZAS KOJELIS
Treasurer
Los Angeles, California
EDMUND ARBAS
Vice Chairman
Santa Monica, California
DR. PETRAS PAMATAITIS
Vice Chairman
Los Angeles, California

Co-Vice Chairmen —
K. G. AMBROZAITIS, M.D.
Chesterton, Indiana
JONAS BAGDANAVIČIUS
Hot Springs, Arkansas
DR. STASYS K. BALYS
Grand Rapids, Michigan
VYTAUTAS BANELIS
Ridgfield, Connecticut

DR. VYTAUTAS J. BIELIAUSKAS
Cincinnati, Ohio

JUOZAS BRIEDIS
Detroit, Michigan
GEORGE Z. BRINKIS, M.D.
Los Angeles, California
VACLOVAS BUTKYS
Great Neck, New York
DR. ADOLFAS DAMUŠIS
Southfield, Michigan
VINCAS DOVDAITIS
Los Angeles, California
JUOZAS JURKUS
Rochester, New York
DR. JOSEPH P. KAZICKAS
New York, New York
PETRAS KISIELIUS, M.D.
Cicero, Illinois
Z. KUNGYS, M.D.
Los Angeles, California
MISS RUTA LEE
Hollywood, California
THOMAS E. MACK
Wilkes-Barre, Pennsylvania
V. MAJAUSKAS, M.D.
Southfield, Michigan
REV. SIMON MORKUNAS
Sioux City, Iowa
BRONIUS NAINYS
Chicago, Illinois

PILYPAS NARUTIS
Chicago, Illinois
JONAS S. NAUJOKAITIS, M.D.
Pomona, California
B. POŠKUS, M.D.
Kankakee, Illinois
DR. Z. C. PRŪSAS
Chillicothe, Ohio
BRONISLOVAS RADZIVANAS, M.D.
Richmond Hill, New York
A. RAZMA, M.D.
Joliet, Illinois
JONAS REINYS, M.D.
Oak Lawn, Illinois
JONAS ŠALNA, M.D.
Round Lake, Illinois
V. ŠAULYS, M.D.
Chicago, Illinois
R. SIDRYS, M.D.
Streator, Illinois
JUOZAS SKRINSKA, M.D.
Eastlake, Ohio
DR. VIKTORAS STANKUS
Cleveland, Ohio
JONAS URBONAS
Clawson, Michigan
DR. PETRAS VILEIŠIS
Waterbury, Connecticut
V. VOLERTAS
Delran, New Jersey
PETRAS ŽEMAITIS, M.D.
Plymouth, Michigan

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE Tel.: 612-2923 SERVICE

U-NEEK RUBOUT CO.
Exterminating Guaranteed Results
Lowest Rates Because of Quality Work
Rubout your bugs U-Neek,
Safely, Expertly
228-0738 bet. 10 A.M. — 2 P.M.

SCOTCH PLAINS ESSO

Open 7 Days a Week
(Just Gasoline)
U.S. Highway No. 22 & Pinehurst
Ave. Scotch Plains, N. J.

Attention Home owners Manhattan
A&A PAPER HANGING
Dependable Work — Reliable — Free
Estimates — Reasonable Rates
Call now — 799-1727

PLUMBING, Oil Burner Installation,
Welding, Boiler Repair, All Work
Done by Expert Technicians. Best Rates!
SAM-WIL 632 E 180 ST BX 347-1278

If You really want your Car to go see

MARIO'S AUTO INSPECTION SERVICE

Mario De Santis, Prop. Complete Brake
Repairs, Front End Work, Electrical
Work, Tune-Ups our Specialty, Auto
Repair Skilled Mechanics
Shell Bay Road Mayville (Opp. Exit of
State Inspection Station) Phone 609
465-5607 Cape May Court House.

S & S AUTO BODY SHOP

Collision Experts
Insurance Problems
We take Pride in our Work
1311 Marietta Rd.
West Belmar, New Jersey
Call 201 681-5330

STANHOPE CHEVROON

Open 7 Days a Week. We Take Care
of All Your Automotive Needs. Road
Service. 24 Hour Wrecking & 24 hour
Towing Service.
Brooklyn & Sparta Roads, Stanhope,
N. J. Call 201 347-5665. Ask for Doug
or John

JOE HUGHES & SON

We Specialize in Bricks, Stoops,
Precast Steps, Flagstone Patios &
Porches. 1st Class work. Free
Estimates. Reasonable Rates.
Dependable Service. 40-53 69 St.
Woodside, (212) IL 8-7197

DISPLAY

WANTED FOSTER PARENTS

If you are between the ages of 25 and 59,
English speaking, in good health, finan-
cially self-maintaining, willing to accept
children of any background and have
adequate rooms, you are desperately
needed now. Contact: McMahon Mem-
orial Shelter, 128 East 112 St. New
York, N.Y. 10029. 369-5665

LITAS

INVESTAVIMAS — TAUPYMAS
PASKOLOS — KELIONES
UKINIAI PATARIMAI
DOKUMENTŲ PARUOŠIMAI
TAKSŲ PILDYMAS
NUOSAVYBIŲ PIRKIMAS IR PARDAVIMAS
APDRAUDOS

Litas Investing Co. Inc.

86-01 114th St., Richmond Hill, N. Y. 11418

VADOVAUJA V. VEBELIŪNAS

(212) 441-6799

Litas Travel Service,

87-18 Lefferts Blv., Richmond Hill, N. Y. 11418

VADOVAUJA NOMEDA ALEKSANDRAVICIUS

(212) 846-1650

NEW YORK — Lietuvos atsiliepinio radio valanda šeštadieniais nuo 4 iki
5 val. WEVD 1330 kdl. — AM ir 97.9 meg. FM bangomis. Direktoriaus dr.
Jok. J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092; tel. 201-232-5565.

New Jersey — "Musio of Lithuania" — pirmadieniais, 8:05-9:00 val. vak
WSOU-FM, 89.5 meg. — angų kalba. Vedėjas Romas Kasya, TW 4-1288
62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

NEW YORK — Laisvės 21bury, Lietuvos ir angų kalbomis sekmadieniais
9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kasya, TW 4-1288
62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Višnia, 173
Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL
1430 kdl. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vid.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM
101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South
Boston, Mass. 02127 Tel. 268-0489.

HELP WANTED

TAILOR AND DRESSMAKER
Fast and Efficient
Good Salary, apply
50 West 72 St. N.Y.C.

CABINET MAKERS WANTED
Must be Experienced to Work on Fine
Furniture. Steady Work, Good Pay.
Apply at: 1602 Troy Ave. Bklyn. or
call 377-4600.

DRIVER WITH TRACTORS
A-1 Company Year Round Hauls at
Top Rate
Full Company Cooperation
Call George or Gene (516) 588-6000

Educational Staff Developer Opening in Project Follow Through.

271 COLUMBIA ST.
FALL RIVER, MASS.
WRITE OR CALL:
617-678-3151

SERVICE

BROWN'S CONSTRUCTION CO.
361 LeJohn St. Bklyn.
All Work Done — "Name it, we shall
Do It". Quick. Dependable. Free
Estimates. Reasonable Rates. Call now
827-8465

**CALL ARTIC AIR
REFRIGERATING SERVICE**
Commercial and Domestic. 30 Day
Guarantee on Parts. Sales & Installation
Free Estimates. Reasonable Rates
Call 926-7622

A.M. WEARY CO.
Locksmith, Engraving, Rubber
Stamps, Lamination
2127 2nd Ave. N.Y.C. (Bet. 109-110
St.) Call (212) 876-1309

**JOE'S SERVICE
CENTER**
Tune-Ups Our Specialty
Open 24 Hours Every Day
Dial 609 641-6346
Fire & Tilton Road Pleasantville, N.J.

**YOUNG'S TEXACO
SERVICE STATION**
Open 7 Days a Week, General Auto
Repair, Road Service, Tires, Batteries
and Accessories (24 Hour Towing
Service) RT. 206 Flanders, N.J. Dial
201 879-7115.

KING'S COURT RESTAURANT
Route 22 Springfield, N. J. For the
Finest in Cuisine. New — Starting
Sunday October 1st Dinner Served
from 2 PM to 9 PM! Chef de Cuisine —
Ezio Berruti. Private Banquet Facili-
ties Available for up to 40 people.
Mrs. Ruth Platzer, Prop. (201) 379-
5382.

**DEXTER PARK
PHARMACY**
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

DISPLAY

SCORPION SNOWMOBILES!
The Smoothest ride in Snowmobiling!
Nine Models to Choose from. Full
Service and Warranty facilities.
Clothing and accessories also available.
Open Monday through Friday 8 am to
8 pm. Saturday 8 am to 6 pm. Sunday
1 pm to 6 pm. Crystal Recreation
Vehicles, 39 West Water St. Wakefield,
Mass. (617) 245-3531

PIZZERIA STORES FOR SALE (2)
Located in Busy Merchantile and Com-
mercial Sections of Manhattan. 5 1/2
Days 10 AM to 7 PM. Long Lease.
High Business Volume. Reasonable
Price. Stores situated at: 537 8th Ave.
NYC and 143 8th Ave. NYC. Both Fully
Equipped. Call (212) 244-9491 —
Principals Only

SANDS VILLAGE DINER
Millerton, N. Y. Fully Equipped. Estab.
Business. Truck Route 44. Busy Diner.
Good Lease. Asking \$55,000. No
Reasonable offer Refused
(914) 789-3589 or 914 789-4726

HAND MADE GIFTS
By the Sisters of The Cross. Memo-
rials. Ceramic Cruet Sets. Exceptional
Quality Vestments fr. \$30. Also Dressed
Infants of Prague. Baptism Robes.
Bridal Dolls, others. Call Villa Loretto
(914) PE 7-1780.

ATTENTION SNOWMOBILERS!
Full service shop for service and
warranty work. Sales and rentals of
new machines too! Complete line of
clothing and equipment. Travel over
our own large land tracts. Open 12
hours a day. 7 days a week.
Pleasure Vehicle Ranch, Inc. Route 110
Harvard, Mass. (617) 772-3545

**NEW OFFICE BLDG.
LANDSDALE, PA.**
Centrally Air Conditioned, Full Janitor
Service, Abundant Parking, 6 months
Free Rent for any Company who signs
a 5 year Lease for 4500 square feet
at \$6.00 a Square Foot. Call (215)
368-6000

TONY'S TROPICAL FISH
69-92 Woodhaven Blvd. Rego Pk. Qns.
672-9041 (Next to Drake Theater)
Rift Lake Riot Shipment Arrived! P.
Blue Zebras — \$7. L. Fulleborni, xtra
large — \$25 pr., P. Macrophthalmus \$45
pr. P. Tridentiger, 6 inches \$15, Krp-
benis, 1 inch 2 for 98c, Gold Con-
victs 2 for 98c and 10 other Rift Lake
Species

**BRENTWOOD: ELDERLY, ALONE,
AFRAID TO LIVE IN THE CITY?**
I have room & board for 5 elderly
in my comfortable private home in
Long Island. (516) 231-2299

PORTER STEAK HOUSE
Manchester, N. H. (3 Miles North)
RTE 3&28. Hotel, 6 Units with Apart-
ment, 4 Acres of Land, Ranch House
with Apartment. \$295,000 — \$65,000
down (603) 623-8333

RENT

THE PIEDMONT INN
Dinner served with a complimentary
antipasto. Complete Dinners from 3.95
Giant Lobster Dinner \$5.95 with all
trimmings. Banquet facilities for
Weddings, Communion and Confirm-
ations. All Special Occasions. All Credit
Cards Honored. Continental Cuisine.
2 Weaver Street, Scarsdale, N.Y. 914
SC 5-3900

**Relaxed Living No Muggings
GLOVERSVILLE 6 ROOMS IN
2 FAMILY HOUSE**
Adults, No Pets, in Beautiful Adiron-
dack Mt. area. Moderate Rent. Call
518-725-4687 or Write Mrs. S. Pollack
10 Place Street Gloversville, N.Y.

SERVICE
**SENTRY AUTO BODY AND
FENDER WORKS**
Auto Painting and Towing, Collision
Experts, Welding and Insurance Esti-
mates, 900 Passaic Avenue, Building
No. 43, East Newark, N. J. Days Call
201 485-9677. Nights 989-9271 or
933-5438

ED COOKE
59 Morningside Avenue
New York, New York
Painting Wall Papering Free Estimates
Call: 850-4173

M.A.S. AUTO ALARMS
All Auto Accessories and Parts. Whole-
sale to Garages, Specializing in Auto
Alarms. Also Automatic Alarms for Re-
sidential, Commercial and Industrial
Properties. M.A.S. Inc. 3902 16th Ave.
Boro Park, Brooklyn, N.Y. (212) 871-
9795. Serving the Entire
Metropolitan Area

When Every Dollar Counts call
SOCIAL MOVERS
Reasonable Flat Rates
Free Estimates. Minimum notice
Call 738-6226

History of Lithuania. Tai ang-
lų kalboje prel. dr. J. B. Kon-
čiaus aprašyta lietuvių tautos
istorija. Kaina 2 dol. Gaunama
Darbininko administracijos.

BALTIMORĖS ŽINIOS

Balfas savo vakarą buvo su-
renge spalio 21 Lietuvos sve-
tainėje. Žmonių buvo nemaža,
bet galėjo ir daugiau jų būti.
Grazią programą atliko jauni-
mas. Visas pelnas skiriamas
Balfo šalpos reikalui.

Karaliaus Mindaugo lita-
nistinės mokyklos tėvų komite-
tas spalio 22 buvo surengęs
pietus lietuvių sveitainėje. Pie-
tų pradžia buvo 12:30 v. Publi-
ka praleido kelias malonias va-
landėles. Pelnas skiriamas še-
štadieninės mokyklos reikalui.

Kaukių balių surengė Šv. Al-
fonso suaugusių klubas mokyk-
los salėje. Įdomiausioms kaukėm
ir kostiumams paskirtos premi-
jos.

Koncertą ruošia Liet. Bend-
ruomenės apylinkė lapkričio 4,
šeštadienio vakarą. Lietuvių
svetainės didžiojoje salėje. Pro-
gramą atlieka svečiai solistai:
Aldona Stempuzienė ir Stasys
Baras. Visi kviečiami ir mūsų
kolonijos rudenį koncertą. Po
programos bus šokiai.

Kalėdogramas, metinis parapie-
čių lankymas, jau baigtas. Kas
dar nebuvo aplankytas ir kas
norėtų, kad kunigas palaimintų
namus, prašom skambinti į
kleboniją.

UŽSAKYKITE DABAR GERIAUSIĄ DOVANĄ I LIETUVĄ SPECIALŲS RUBLIŲ PAŽYMEJIMAI

Intertrade Express Corp. taip
jums pirma pasakė, ir Jūsų gi-
minės tai pripažįsta.

Su specialiais rublių pažymėjimais
Jūsų giminės gali įsigyti,
ką tik nori, už dalelę regulia-
rios kainos, nes kiekvienas spe-
cialus rublis yra vertas mažiau-
sia 4 reguliarių rublių ar dau-
giau. Tai yra panašu, lyg kad
eitumėte ir krautuve su 100
dolerių ir gautumėte prekių už
200 dol., 300 dol. ar net už
daugiau. Specialūs rublių pažy-
mėjimai taip pat gali būti iš-
keisti į reguliarius rublius,
naudojantis aukščiausiais tari-
fais.

Pilnai garantuota, pilnai apdrausta

Tik Intertrade Express Corp.
patarnauja jums ko greičiausiai
Pažymėjimai pristatomi Jūsų gi-
minėms maždaug per 3 savaites.
Vieno specialaus rublio ver-
tė yra 2.35 dol. Ši vertė yra
galutinė. Jokių kitų primokeji-
mų. Galite įsigyti bet kokią sumą.

Prašykite mūsų nemokamo
ilustruoto katalogo
Užsakykite dabar
UŽSAKYKITE TIK PER
INTERTRADE
EXPRESS CORP.

125 East 23rd St.
Fifth Floor
New York, N. Y. 10010
Tel. 982-1530

LABAI SVARBU
AUTOMOBILIAI
Tik trumpam laikui
Greičiausiai pristatymas

Speciali nuolaida

ZHIGULI VAZ 2101 \$3214.00
Jei Jūs užsakykite Zhiguli VAZ
automobilį prieš 1972 lapkri-
čio 30, galite nuo kainos nuo-
skaityti \$50.00 nuolaida.

MOSKVITCH 4121ZH \$3155.00
MOSKVITCH 408 IE \$3033.00
ZAPOROZHETS ZAZ 968 —
\$2026.00

Prašykite mūsų specialaus biule-
tenio su automobilių paveik-
lais

Apartamentai

Naudoti drabužiai
Prašykite mūsų specialaus
biuletenio
Šioje prekyboje mes turime 23
metų patirtį ir daug tūkstančių
patenkintų klientų!

Šv. Alfonso parapijos metinė
vakarienė bus lapkričio 12, sek-
madienį, Šv. Alfonso salėje.
Pradžią 1 v., baigiasi 6 v.v.
(Anksčiau prasidėdavo 5 v.) Ti-
kimasi, kad šiuo nauju laiku
galės daugiau žmonių dalyvau-
ti. Bus ir loterija. Šokių gros
Edvardo Karčiausko orkestras.
Pelnas skiriamas mokyklos rei-
kalui. Visi kviečiami dalyvauti.

Vincentas Vaitukaitis-White,
pirmos kartos lietuvis, po ilgos
ir sunkios ligos mirė spalio 14
Mt. Wilson ligoninėje. Velionis,
kai buvo jaunas, buvo geras
atletas ir dalyvavo Lietuvių At-
letų Klubo rungtynėse. Gedu-
lingos mišios už jo sielą auko-
s Šv. Alfonso bažnyčioje spalio
18. Palaidotas Holy Redeem-
er kapinėse. Liko nuliūdusios
seserys Ona ir Marė.

Jonas Obelinis

CHICAGOJ

Richard B. Ogilvie, Illinois
gubernatorius, atsilankė į gausų
ir gyvą lietuvių namų savininkų
susirinkimą, vykusį spalio 20
Marquette Parko Gimimo para-
pijos salė. Susilaukė ir kitų

politikų. Gubernatorius pasakė
ilgesnį kalbą. Pažymėjo, kad
bus kovojama prieš mokyklų
vaikų vežiojimus, prieš mo-
kesčių kėlimą, prieš oro ir van-
dens teršimą, prieš kriminali-
nius nusikaltimus. Lietuvių
televizija, vadovaujant T.
Šlutiui, padarė su juo pasikalbė-
jimą. R. Sakadolskis iškėlė į-
domių klausimų. Vėliau buvo
kalbama ir su 3 distrikto kan-
didatu į kongresą Hanrahan.
Kandidatuojąs prieš Pr. Savicką
į Illinois senatą Hickey pasakė
aštrią kalbą (jis iš tiesų daug
kovoja prieš įvairias negero-
ves). Atstovas McAvoy pažy-
mėjo, kad Marquette Parke ar
dabar Gage Parke jis išperkas
kovotojus už lygias teises, pa-
kliūnančius į policijos areštą.

Publika jam sukėlė ovacijas.
Kalbėjo ir 5 distrikto kandida-
tas į kongresą Zarza, paauko-
jęs S. Kudirkos reikalui 100
dol. ir manęs, kad Marquette
Parke bus galima pastatyti S.
Kudirkos paminklą. Iš lietuvių
kalbėjo V. Adamkus, A.
Bagdžius, A. Gulbinskas, J.
Skeivys ir kiti. Gubernatorius ir
kiti svečiai išlydėti su ovaci-
jom. Iš Gage Parko atvykusi
Gečienė paprašė, kad žmonės
ateitų demonstruoti ir paremtų
jų kovą materialiai. Tuoj buvo
nutarta tam tikslui skirti 100
dol. J. Patlaba ragino žmones
veikti, nes jau juodųjų frontas
čia pat. Buvo surašyti visi na-
mų savininkai ir sudaryti blo-
kai. Valdyba daro, ką gali, bet
reikia, kad ir žmonės ateitų
visur jai į pagalbą.

Bal. Brazdžionis

ROCHESTER, N.Y.

Į New Yorko valstijos legis-
laturą iš Rochesterio buvo iš-
rinktas lietuvių bičiulis Ray-
mond Lill. Jis ir kitam termi-
nui kandidatuoją į tą pačią le-
gislaturą demokratų vardu.

Raymond Lill 1968 įnešė re-
zoliuciją, skelbiančią Vasario
16-tą lietuvių diena visoje val-
stijoje. Jis padeda lietuviams. Tai
patyriau aš pats: su jo pagalba
laimėjau vieną bylą.
Mes, lietuviai, valdžios pos-

ŠACHMATAI

Veda K. Merkis

— Komandinės pasaulio pir-
menybės baigtos tokioje eilėje:
Sovietai 42, Vengrija 40 1/2,
Jugoslavija 38, Čekoslovakija
35 1/2, Vak. Vokietija 35, Bul-
garija 32, Rumunija 32 1/2,
JAV ir Olandija po 29, Rytų
Vok. 27 1/2, Ispanija 26, Len-
kija 24 1/2, Danija 23, Ar-
gentina ir Švedija po 22 1/2,
Sveicarija 21 1/2 tš.

— Bobby Fischeriui numaty-
tos rungtynės prieš Brazilijos ir
Pietų Amerikos čempioną Hen-
rique Meckingą su \$200,000
prizu.

— Stambas tarptautinis turny-
ras Amerikoje įvyks San Anto-
nio, Texas, su FIDE ir JAV fe-
deracijos žinia, lapkričio 18—
gruodžio 11. Sutiko daly-
vauti šie didmeistrai: Petro-
sian ir Karpov (S.S-ga), Gligoric
(Jugoslavija), Portišch (Vengri-
ja), Larsen, (Danija), Mecking
(Brazilija), Hort (Čekoslov.),
Evans, Kavalek (JAV), Brawnne
(Australija) ir kiti iš Kanados,
Puerto Rico ir Meksikos. Lau-
kiama dar atsakymo iš Spas-
kio (Sov.).

— Bostono mokyklinio jauni-
mo rungtynėse 124 dalyvių
grupėje 50% pasiekė K. Merkio
auklėtiniai Nijolė ir Darius
Ivaskai, pelnę po 2-2 tš.

— Bostono tarpklubinėse
prieš Boylston klubą tesulose
savo partiją Algis Leonavičius,
kuris po 55 ėjimų nutrauktoje
partijoje turi vilčių pelnyti visą
tašką.

Kongresmanas Robert H. Steele

— Kongresmanas Robert H.
Steele, Rep., Conn., gavo iš
Radio Liberty informacijos sky-
riaus direktoriaus James Critch-
low padėkos laišką už jo ypa-
tingas pastangas, kad būtų pra-
stestas Radio Liberty (ir Radio
Free Europe) finansavimas.
Laiške dėkojama, "ypatingai už
tai, kad jūs daugelį kartų kritiš-
kais momentais išėjote už mus
kalbėti, kai kiti tylėjo," ir pa-
reiškia, jog "aš visada jau-
čiau, kad jūsų žodžiai tais kritiš-
kais momentais suvaidino pa-
grindinį vaidmenį, pakreipiant
reikalą mūsų naudai". — Ro-
bert H. Steele yra 33 m. am-
žiaus, augina 4 vaikus. Labai
aktyvus politikas. Atstovų Rū-
mų užsienio reikalų komiteto
narys, Sovietų reikalų ekspertas
ir didelis Baltijos valstybių lais-
vės rėmėjas.

tuose maža turim savo žmonių.
O jei jau kurį turim, tai reikia
jį ir palaikyti, kad ir toliau po-
sisilikytų aukštame poste ir
mum padėtų.

Todėl balsuokime už Ray-
mondą Lill!

Palaikykim tuos, kurie mum
padeda!

A. Petrauskas

PIRMAUJANTI DESRŲ PREKYBA NEW YORKE VOKISKOS SPECIALYBES

SCHALLER & WEBER

AUGŠČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI

Mūsų krautuose geriausios dešros
Kellonei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai
Užsakykite — įsitikinsite!

9 DIDŽIULĖS KRAUTUVĖS 9

New York: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047
Ridgewood: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
Astorijoje: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6146
E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516-757-0801

Franklin Sq., L.I.: 981 Hempstead Tpke. — 437-7677
Flushing: 41-06 Main Street — HI 5-2552
Jackson Heights: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154
Poughkeepsie, N.Y.: 450 Main St. — 914-454-9070

KUN. P. BULOVAS — NAUJAS MASPETHO LIETUVIŲ PARAPIJOS KLEBONAS

Prel. J. Balkūnas, P.A., išeina į pensiją

Lapkričio 5, sekmadienį, 12:15 v. Maspetho Viešpaties Atsimainymo lietuvių parapijos bažnyčioje bus retos iškilmės. Mišių metu oficialiai bus perduota parapijos valdymas naujam klebonui kun. Pranui Bulovui. Šiom pareigom jį paskyrė Brooklyno vyskupas Francis J. Mugavero. Iškilmėse vyskupas atstovaus kun. William J. Cullen. Mišias koncelebruos naujasis klebonas ir jo vikaras kun. Jonas Pakalniškis. Klebonas pasakys ir pamokslą.

Besikeičiant parapijos vadovybei, prasminga šiltu žodžiu prisiminti besitraukiantį prel. J. Balkūną ir naująjį šeiminingą kun. P. Bulovą.

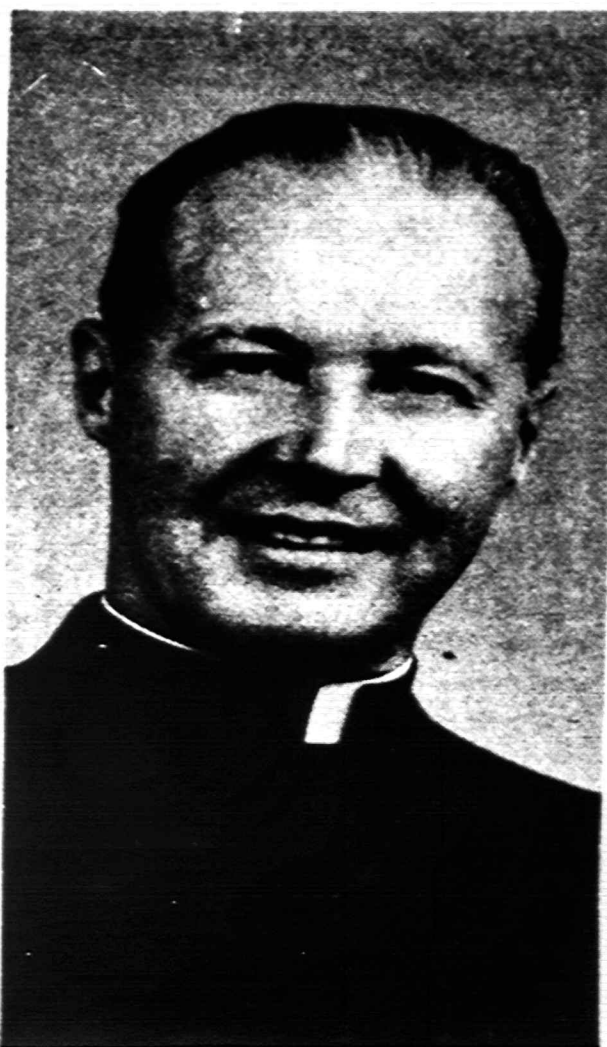
Prel. J. Balkūnas spalio 21 atžymėjo 70 metų amžiaus sukaktį. Jis puikiai jaučiasi, pilnas energijos ir sumanumo. Ir toliau lieka gyventi klebonijoje. Dabar pilnai galės atsidėti visuomeniniam ir savo mėgstamiems darbams.

Didžiąją savo gyvenimo dalį jis praleido Maspetho. Jis čia atsikėlė prieš 40 metų — į Maspethą klebonu buvo paskirtas 1933. Maspethą per tą laiką jis pagrindinai pakeitė — viską perstatė — kleboniją, seselių vienuolyną, ir didžiausias jo darbas — naujai pastatyta bažnyčia, kurią pašventino 1962 gegužės 27. Bažnyčia sukurta lietuvių menininkų, ir moderni, ir graži, ir lietuviška. Ji ilgai bylos apie savo buvusių šeiminingą ir jo statybinius sumanumus.

Prel. J. Balkūnas yra gimęs Amerikoje. Baigęs pradžios mokyklą, su tėvais grįžo Lietuvon. Tai buvo 1912.

1914-1919 lankė Marijampolės gimnaziją, 1919-1922 — kunigų seminariją Zpyliuose ir Gizuose. Į Ameriką grįžo 1922, studijavo teologiją Niagaros universitete, kunigu įšventintas 1926 gegužės 29.

Pirmoji jo paskyrimo vieta

Kun. Pranas Bulovas, naujasis Maspetho lietuvių parapijos klebonas.

buvo Apreiškimo parapija. Čia vikaravo iki 1929. Tada buvo perkeltas vikaru į Angelių Karalienės parapiją. Iš ten 1933 iškeliavo į Maspethą klebonauti. Maspetho 1948 vasario 3 buvo pakeltas į prelatus, o praėjusiais metais, kai lankėsi Romoje, jis buvo pakeltas į Apaštališkuosius Protonotarus.

Dinamiškasis kunigas

Prel. J. Balkūnas buvo veiklos ir akcijos žmogus. Jis veikė įvairiose organizacijose, buvo pirminku, organizatorium, didelių projektų vykdytoju. Vadovavo Kat. Federacijai, Kunigų Vienybei. Jis yra ir vienas iš Lietuvių Bendruomenės organizatorių Amerikoje. Placiai reiškiasi ir amerikiečių visuomenėje, ypač Rytų Europos kilmės amerikiečių tarpe, kur sumaniai atstovauja lietuviams. Jis ir uolus spaudos bend-

radarbis, daug rašęs įvairiomis progom ir įvairiais klausimais.

Mielam prelatui linkime gražių pensininko dienų ir energijos jo visuomeniniuose lietuviškuose darbuose.

Kun. Pranas Bulovas su prelatu ilgai drauge dirbo. Į Maspethą jis atkeltas 1956.

Jis gimė 1916 balandžio 21 West Pulman, netoli Chicagos, (nukelta į 8 psl.)

KAS NAUJO BUS LIETUVOS KARIUOMENĖS MINĖJIME?

Lietuvos kariuomenės atkūrimas šiemet minimas lapkričio 18, šeštadienį, Apreiškimo parapijos salėje. Pradžią 6 v.v. Ir kas bus naujo šiame minėjime?

Pirmiausia — pati salė. Ši salė, kur buvo daugybė lietuviškų parengimų, paskutiniu metu buvo lyg užmiršta. Po gaisro jos panaudojimas buvo pasidaręs sunkesnis. Buvo ir neremontuota. Dabar, naujam klebonui kun. P. Raugalui vadovaujant, ji pagrindinai atremontuota. Salė ir vėl graži ir patraukli ir visiem prieinama. Į ją gali lengvai atvažiuoti traukiniu. Lengvai pasiekama ir mašinomis.

Yra ir daugiau naujumo šių metų programoje. Joje bus didelė koncertinė dalis. Pradžioje bus trumpa paskaitėlė, pritaikyta žodis ir karių prisiminimas. Paskui į sceną žengs solistė Gina Čapkauskienė ir New Yorko dramos studija.

Gina Čapkauskienė atvyksta iš Montrealio. Jau kuris laikas ji pagarsėjo kaip pirmeilė solistė, dainavo lietuviškoje operoje, koncertavo įvairiuose miestuose. Praeitais metais su pasisekimu ji dainavo Darbininko metiniam koncerte. Šiemet ji atvyksta į šį minėjimą su dideliu nauju dainų repertuaru. Bus ir lietuviškų dainų ir operų arijų su daininininkės treilais, su skambančiomis aukštomis gaidom.

Kaip žinia, New Yorke susiorganizavo dramos studija, kuriai sėkmingai vadovauja dramos aktorius Kazys Vasiliauskas. Studiją lanko būrelis teatro meno mėgėjų. Darbą pradėjo šių metų ankstyvą pavasarį. Dirba Kultūros Židinyje trečiadieniais. Per vasarą buvo darbą nutraukę. Dabar vėl tęsia.

Salia studijos vedėjo K. Vasiliausko talkina dar eilė kitų teatro žmonių — dramos aktorius Henrikas Kačinskis praeitą sekmadienį jau kalbėjo studijoje.

Studijos lankytojai drauge studijuoja dramos veikalus ir

PRENGIMŲ KALENDORIUS

Lapkričio 4, šeštadienį, Grandinėles koncertas Bishop Reilly gimnazijos salėje, Francis Lewis Blvd. ir Long Island Expressway. Rengia Laisvės Žiburio radijas.

Lapkričio 4, šeštadienį, jaunimo šokiai Maspetho lietuvių parapijos salėje, dalyvaujant Grandinėles ansambliui. Rengia Laisvės Žiburio radijas. Pradžią 9 v.v.

Lapkričio 11, šeštadienį, Korp! Neo-Lithuania 50 metų sukakties proga iškilmingas posėdis ir akademija Kultū-

ros Židinyje. Pradžią 4 v. popiet.

Lapkričio 12, sekmadienį, 1 v. popiet — Kultūros Židinio kartinio akmens šventinimas Kultūros Židinyje prie vykdomų statybų.

Lapkričio 18, šeštadienį, Lietuvių Fronto Bičiulių Rytų apygardos suvažiavimas Kultūros Židinyje.

Lapkričio 18, šeštadienį, Lietuvos kariuomenės atkūrimo minėjimas Apreiškimo parapijos salėje. Pradžią 6 v.v. Rengia ramovėnai, birutietės, šauliai.

Lapkričio 25 — gruodžio 3 — N. Y. Lietuvių Dailininkų Sąjungos paroda Kultūros Židinyje.

Gruodžio 9-10 Sofijos Kačinskienės mezzininkų paroda Kultūros Židinyje. Rengia birutietės.

Gruodžio 10, sekmadienį, Sv. Tomo salė Woodhavene koncertas persekiojamai Bažnyčiai Lietuvoje prisiminti. Rengia Liet. Religinę Šalpą ir Liet. Kat. Moterų Kultūros Draugiją.

Gruodžio 17, sekmadienį, Vaizganto Kultūros klubo susirinkimas Kultūros Židinyje. Pradžią 4 v. popiet.

Sausio 21 Simo Kudirkos šaulių kuopos šventė ir vėliavos šventinimas.

Apie naujus parengimus prašom pranešti Darbininko redakcijai. Kitas parengimų kalendorius bus atspausdintas gruodžio 8 Darbininko numeryje.

Philadelphia, Pa.

Prano Baltuonio paroda Philadelphia lietuvių tarpe meno parodos yra reti įvykiai. Čia visuomenė jų pasiilgsta ir surengtas gausiai lanko. Užtat Vinco Krėvės lituanistinės mokyklos tėvų komitetas ryžosi suruošti Prano Baltuonio medžio šaknų skulptūrų parodą. Tikimasi Philadelphia apylinkių lietuviams suteikti neeilinę kultūrinę pramogą ir kartu sutelkti lėšų mokyklai. Paroda įvyks lapkričio 12, sekmadienį, nuo 12 iki 4 val. p. p., Sv. Andriejaus parapijos salėje, 19 ir Wallace St. Parodos lankytojai bus pavašinti kavute.

Pranas Baltuonis savo darbus yra rodęs daugely lietuviškų kolonijų Kanadoje ir Amerikoje. Jį šiltai priima ne tik lietuviai, bet ir amerikiečiai bei kanadiečiai. Ne tik gerimasi Baltuonio skulptūromis, bet ir gausiai jos perkamos savo namams papuošti. The London Free Press meno kritikė Lenore Crawford yra taip apie Baltuonį rašiusi: "Be abejo, yra Kanadoje ir kitų menininkų, naudojančių medžių šaknis, bet tikrai nė vienas negali prilygti Pranui Baltuoniui..."

Philadelphiačiai kviečiami pasinaudoti proga ir pamatyti bei įsigyti šiuos įdomius ir gražius kūrinius.

T.G.

Dr. Egidijus Užgiris, fizikas, spalio 21 kultūriname subatvakaryje skaitė paskaitą apie fizikos tyrinėjimus mėnulio paviršiuje. Paskaita buvo tikrai įdomi. Joje buvo paliesta daug įdomių dalykų — žemės amžius, mėnulio atsiradimas, kosminiai spinduliai ir k. Apie mėnulio naujuosius tyrinėjimus jau yra išleista 6 tomų veikalas. Subatvakarių pirmininkas Romas Veitas pristatė svečius iš Australijos — Natą ir Antaną Alvikus, prisiminė ir buvusio subatvakarių pirmininko Edmundo Cibo amžiaus sukaktį. Susirinkime buvo daug žmonių.

Altos Bostono skyrius ateinantiesiems metams išrinko naują prezidentą: pirmininkas adv. John J. Grigalis, vicepirmininkas Edmundas Cibo, sekretorius Andrius Keturakis ir ižd. Aleksandras Čaplikas.

Lituanistinės mokyklos tėvų komitetas lapkričio 4, šį šeštadienį, 6:30 v.v. rengia vakarą Lietuvių Piliiečių draugijos salėje So. Bostone. Bus programa, veiks bufetas, bus šokiai. Įėjimas suaugusiems -4.50 dol., studentams — 2 dol. Visi kviečiami.

Lietuvos kariuomenės atkūrimo šventės minėjimas bus lapkričio 19.

Prof. Zenono Ivinskio minėjimas — akademija bus gruodžio 10.

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstaniai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD, President

Šio banko direktorių taryboje yra adv. Jonas J. Grigalis. Reikale su patarnautojais galima susikabinti ir lietuviškai. Turtas—Assets virš \$213,000,000.

CURRENT DIVIDEND RATES

- Regular a/c — 5 1/2 %
- 1 year Term Deposit — 5 1/2 %
- Special Notice a/c — 5 1/2 %
- 2 year Term Deposit — 6 %

— All Accounts Compounded Daily —

FLORIDOS PAMARIAIS ATEINA RUDUO

Juno Beach, Florida 33408

Žiemą Floridoje tiktai turtuoliams. Jei nori aplankyti ir pažinti Floridą, atvažiuok rudenį arba vėlyvą pavasarį. Kainos tos pačios iki gruodžio 1 d. kaip vidurvasaryje. Kodėl nepasinaudoti.

Tomų vasarvietės SAPHIRE SEA adresas: 700 Ocean Drive, Juno Beach, North Palm Beach, Florida 33408. Telefonas (305) 844-3388.

DVIEJŲ SAVAIČIŲ ŽIEMOS EKSKURSIJA Į LIETUVĄ

Išvyksta 1972 m. gruodžio 21 dieną — grįžta sausio 4 dieną, 1973.

LIETUVOJE ŠI GRUPĖ PRALEIS 11 DIENŲ.

Iš Bostono ir New Yorko Kaina tik \$619.00

Vykstantiems iš Chicagos — \$719.00

ir iš Clevelando — \$685.00

Grupėje dalyvių skaičius ribotas — nesivėluokite!

Smulkesnių žinių ir registracijos reikalu kreipkitės į

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

393 West Broadway South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Savininkė — Aldona Adomoniene

A.A.

Inž. Julijonas Šalkauskis,

ilgesnį laiką gyvenęs New Yorke ir paskutiniuosius dvejus metus Hollywoode, Floridoje, mirė 1972 m. spalio 26 d. Velionies kūnas pervežtas į Torontą, Kanadoje ir spalio 30 d. palaidotos lietuvių kapinėse.

Liudinti Šalkauskių šeima

Inžinieriui

A.A.

Julijonui Šalkauskiui

mirus, jo žmonai Ninai, broliui Algirdui, giminėm ir artimiesiems gilią užuojautą reiškia

Vaclovas ir Stefa Biručiai

Brangiam Priešeliui

A.A.

Inž. Julijonui Šalkauskiui

mirus, jo žmonai mielai ponai Ninai, broliui arch. Algirdui ir jo šeimai reiškiamą nuoširdžią užuojautą.

Emilija ir Pranas Vainauskai

RE-ELECT PETER G. MIRTO

DEMOCRATIC ASSEMBLYMAN 59th A.D. A DEDICATED AND EXPERIENCED LEGISLATOR

Endorsed by

Wallace B. Rogers — President — De Kalb-Wyckoff Heights Civic Association

Peter C. Wytenus — President — Unified Community of Bushwick Organization

Committee to elect assy. Peter G. Mirto

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJIENOS**

Redakcija455-7281
Administracija452-2923
Spaustuvė452-6916
Vienuolynas455-7068
Kultūros Židiny.827-9865

Kultūros Židinio statyba vykdoma pilnu tempu. Praeitą savaitę baigtą didieji žemės kasimai. Iškasta iki rūšio gilumos, suversti didžiuliai kalnai žemės. Jau pradėta lieti didžiosios salės pamatai. Iki lapkričio 12 pamatai jau bus išlieti. Kaip žinia, tą dieną bus kertiniam akmenis šventinimas. Išsklės numatytos 1 val. popiet. Po šventinio Kultūros Židinio patalpose bus kavutė.

Balfo centrinė įstaiga praneša, kad, nutarus Balfo centrą perkelti į Čikagą, čia, Brooklyn, N.Y., rengia koncertą. Programą atliks solistai Prudencija Bičienė iš Čikagos, Liudas Stukas iš N.J., taip pat aktorius Vitalis Žukauskas iš New Yorko. Akomponuos muz. Algirdas Kačanauskas. Bus atliktas montažas "Lietuva", kuris sulaukė didelio pasisekimo šių artistų gastrolėse pereiną vasarą Pietų Amerikoje. Brazilijos Katalikų Jaunimo Sąjungos TFP atstovai oficialiai priims pinigų, surinktus Lietuvos bylai kelti. Brazilijos gyventojų tarpe renkama milijonas parašų po petijcia, kuri bus įteikta Jungtinėm Tautom Lietuvos laisvinimo reikalui.

JAV LB tarybos sesijos posėdžiuose, kurie vyko šį savaitgalį Clevelande, iš New Yorko dalyvavo tarybos nariai — prel. J. Balkūnas, Aleksandras Vakselis, dr. Bronius Radzivas, Kęstutis Miklas.

Dail. Inos Nenortienės paroda, surengta vyr. skaučių židinio Kultūros Židinyje spalio 28 ir 29, praėjo labai sėkmingai. Nors buvo lietingas oras, bet į atidarymą susirinko apie 70 žmonių. Atidarymo žodį tarė P. Jūrkus. Pati dailininkė pademonstravo emailuoto vario techniką, nes buvo atsivežęs ir krosnį ir kitus reikiamus įrankius. Kita demonstracija buvo sekmadienį. Žmonės domėjosi demonstravimu ir pačia paroda. Parduota daug darbų. Apie pačią parodą bus parašyta vėliau.

Liet. Fronto Bičiulių rytinio pakraščio suvažiavimas bus lapkričio 18 Kultūros Židinyje. Į suvažiavimą atvyksta iš Los Angeles bičiulių centro valdybos pirmininkas L. Valiukas ir iš Čikagos — tarybos pirmininkas dr. Petras Kisieliūnas. Iš Philadelphia su pranešimu atvyksta Algimantas Gečys. Su pranešimu prisidės ir A. Sabalis. Po visų pranešimų, pasikaitų, diskusijų bus vaišės. Kviečiami visi rytinio pakraščio bičiuliai ir jų draugai dalyvauti suvažiavime.

Už a.a. inž. Julijono Šalkauskio sielą mišios bus laikomos tėvų pranciškonų vienuolyno koplyčioje šeštadienį, lapkričio 4 d., 9 v.r.

Balfo seime, kuris vyko šį savaitgalį Detroit, iš New Yorko dalyvavo: Balfo išdininkas dr. A. Škėrys, vicepirm. E. Čekienė, Balfo reikalų vedėjas J. Bagdonas, revizijos komisijos atstovas V. Vaitiekūnas ir šimtojo skyriaus atstovė J. Cerdvilienė.

JAUNIMO SPORTAS

L. A. Klubu pastangomis ir šiemet išrūpinta Franklin K. Lane gimnazijos patalpos plaukimo, mankštos ir kitų sporto šakų treniruotėms. Kiekvieną antradienį nuo 7 iki 9 val. vakaro gimnazijos salėse vyksta tinklinio, krepšinio, futbolo, stalo teniso ir bendros mankštos programa, o apšildytam baseine saugioje priežiūroje vaikai turi progą mokytis plaukti.

Visi tėvai, kuriems rūpi vaikų fizinis išsilavinimas, prašomi leisti savo vaikus į šiuos sporto vakarus. Dalyvauti kviečiami visų amžiaus grupių mergaitės ir berniukai. Registracijos ir mokesčio reikalais kreiptis į V. Steponį, Pr. Gvildį, J. Vilgį, V. Vebeliūnienę, A. Birutį, A. Šilbajorį ir kitus vadovus.

Kiekvieną šeštadienį, tuoj po Maironio mokyklos pamokų, jaunimas kviečiamas susirinkti į Victory Field. Kol dar nepradėjo žiema, tenai vaikai bus pamokyti lengvosios atletikos, futbolo bei kitų žaidimų. Už Victory Field aikštę mokeskis nemamas, todėl visi vaikai kviečiami pasinaudoti šiomis šeštadienio popiečių treniruotėmis.

"Lietuvos atsiminimų" radijo valanda gruodžio 3, sekmadienį, 4 val. popiet. Apreiškimo parapijos atnaujintoj salėje, Brooklyn, N.Y., rengia koncertą. Programą atliks solistai Prudencija Bičienė iš Čikagos, Liudas Stukas iš N.J., taip pat aktorius Vitalis Žukauskas iš New Yorko. Akomponuos muz. Algirdas Kačanauskas. Bus atliktas montažas "Lietuva", kuris sulaukė didelio pasisekimo šių artistų gastrolėse pereiną vasarą Pietų Amerikoje. Brazilijos Katalikų Jaunimo Sąjungos TFP atstovai oficialiai priims pinigų, surinktus Lietuvos bylai kelti. Brazilijos gyventojų tarpe renkama milijonas parašų po petijcia, kuri bus įteikta Jungtinėm Tautom Lietuvos laisvinimo reikalui.

The Phoenix Woodwind Quintet šį rudenį New Yorke publikai pristato baltiečių kompozitorių kūrinius. Antras koncertas įvyks lapkričio 5, sekmadienį, 5:30 val. popiet. Cami Hall patalpose, 165 West 57th Street, New York, N.Y. Visos vietos po 3 dol. Iš lietuvių kompozitorių šiam koncertui parinktas Dariaus Lapinsko kūrinys.

Lilija Sukytė, Metropolitan operos solistė, sėkmingai atlikusi pagrindines operų solo partijas Miuncheno valstybinėje ir kitose Europos operose, vėl kuriam laikui grįžo į New Yorką. Metropolitan operoj šiuo metu dainuoja: spalio 31 operoj Orfeo ed Euridice — Euridice partiją, lapkričio 2 — operoj Die Zauberfloete — Paminos rolę ir lapkričio 9 vėl Orfeo ed Euridice operoj Euridice vaidmenį.

Aleksandra ir Jonas Pakalkai nuo spalio vidurio savaitę atostogų praleido Kiamesha Lake, N. Y.

Gediminas Kurpis, inž.-konsultantas, spalio 31 skaitė paskaitą International Society for Hybrid Microelectronics ruošiamame simpoziume Washington, D.C. Paskaitos tema — juostelinių linijų naujų variantų nauda SAD sistemose.

MASPETHO NAUJAS KLEBONAS

(atkelta iš 7 psl.)

Ill. Vėliau jo tėvai persikėlė gyventi į Brooklyną. Čia lankė pradžios mokyklą, Katedros aukštesniąją mokyklą. Baigė Marianopolio kolegiją Thompson, Conn., bakalauro laipsniu, mokėsi marijonų kunigų seminarijoje Clarendon Hills, Illinois. Į kunigus įšventintas 1943 rugpjūčio 8.

Dešimtį metų jis sėkmingai dirbo marijonų vienuolyne — buvo aukštesniosios mokyklos mokytoju, ėjo vikaro pareigas parapijose, vedė misijas, novenas lietuviškose parapijose.

1953 jis grįžo į Brooklyną ir buvo priimtas į vyskupiją. Pirmą buvo paskirtas vikaru į Stebuklingosios Dievo Motinos parapiją, vėliau perkeltas į Šv. Jono Evangelisto parapiją, gi 1956 kaip mokantį lietuviškai — nukėlė į Viešpaties Atsimainymo parapiją Maspeth.

Traukiantis prel. J. Balkūnui iš klebono pareigų, pirmą jis buvo paskirtas administratoriumi, ekonominių reikalų tvarkytoju. Šiemet vyskupas jį paskyrė klebonu.

Čia jis 1968 atšventė savo kunigystės 25 metų sukaktį.

Naujasis klebonas yra visada mielas ir nuoširdus ir pilnas kunigiško uolumo. Sveikindami naująjį kleboną, linkime jam geriausios sėkmės išlaikyti parapiją lietuviškai, burti aplink save lietuviškai veiklą!

APIE LIETUVĄ PER RADIJĄ

Šį penktadienį, lapkričio 3 d., 10 v.v. per WEVD (ta pati stotis, kuri transliuoja ir dr. Jokūbo Stuko vadovaujamą Lietuvos atsiminimų valandėlę) bus pokalbis — simpoziumas apie Lietuvą. Pokalbio moderatoriais pakviesti kun. Pranas Raugas ir Jokūbas Stukas. Pokalbyje dalyvauja aktorius Juozas Bulevičius-Boley ir eilė kitų žmonių. Taip pat yra pakviestas ir Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, bet jis yra išvykęs į Čikagą. Jei suspės grįžti, ir jis bus įjungtas į pokalbį. Transliuojama AM ir FM bangomis. Pokalbis vyksta anglų kalba. Visi prašomi paklausyti.

APIPLĖŠĖ V. GERULAIČIO ISTAIGA

Woodhavene, perėjus Woodhaven Blvd., Jamaica Ave. yra Vytauto Gerulaičio draudimo, nekilnojamo turto pardavimo įstaiga. Naktį iš spalio 22 į 23, apie 4 v. rytą įsilaužė vagys. Pirmą išlaužė duris į koridorių, iš ten pateko į rūšį. Iš rūšio lubose išpiovė skylę, įlindo į vidų, su dideliu kjuo sudaužė seifo užraktus. Visą išvertė, ištaršė, ieškodami pinigų. Jokių dokumentų ar vertybių popierių neėmė. Pinigų rado per 500 dol. Apiplėšė jau išėjo pro įstaiigos duris.

KORP! NEO- LITHUANIA 50 METŲ SUKAKTIS

L.S.T. Korporacija Lithuania šiais metais lapkričio 11 švenčia 50 metų veiklos sukaktį. Ta proga New Yorko neolithuanai rengia minėjimą.

Lapkričio 11, šeštadienį, 10 val. ryto Tėvų Pranciškonų koplyčioje, 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N.Y., bus pamaldos už mirusius, žuvusius ir nukankintus korporantus, garbės narius ir mecenatus.

Tą pačią dieną 7 val. vakaro bus iškilminga metinė šventė ir minėjimas.

Dienotvarkė: Korp! Neo-Lithuania N.Y. pirmininkės Aldonos Čekienės žodis; prof. dr. Broniaus Nemicko paskaita; jaunųjų senjorų priesaika ir spalvų uždėjimas. Sveikinimai. Vaišės.

Visi korporantai ir korporantės į šventę atvyksta su spalvomis. Minėjimas bus Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

Minėjime kviečiamos dalyvauti draugiškos korporacijos ir lietuviška visuomenė.

Simpoziumas rengiamas Dail. Sąjungos parodos metu. Tema: ko ieškoma lietuvių dailininkų darbuose? Dalyvauja dr. J. Girnius iš Bostono ir Auste Pečiūraitė iš Philadelphia. Į jų iškeltus klausimus atsakys dail. A. Kašubienė, dail. V. K. Jonynas, dail. K. Žoromskis. Simpoziumas bus Kultūros Židinyje.

Great Neck Lietuvių Bendruomenės apylinkės valdyba užsakė miesto bibliotekai leidyklai anglų kalba Lietuvių Enciklopediją.

Jaunųjų menininkų paroda rengiama kovo 17-18 Kultūros Židinyje. Rengia ateitininkai. Paroda pavadinta — "Jaunimas ir jo menas 1973". Kviečiami visi jauni kūrėjai nuo gimnazijos amžiaus iki 30 metų. Registruotis pas Bernadėtą Tutinaitę, 223 Lincoln Ave. Brooklyn, N.Y., 11208.

Neolitanai kviečia visą lietuvišką studentiją į šokius lapkričio 11 d. 9 v. Kultūros Židinyje.

Romas Kezys (k.), Laisvės Žiburio radijo vedėjas, įteikia bilietus į Grandinėlės koncertą New Yorko miesto tarybos pirmininkui — City Council president — Sanford Garelick, buvusiam N. Y. policijos komisijonieriui. Jis, pažadėjo atvykti į koncertą.

Kiek pinigų Židinio statybai yra ir kiek dar reikia surinkti?

Tėve Pauliau — buvo klausiamas Židinio statybos komiteto pirmininkas Tėvas Paulius Baltakis — pereiną kartą pradžiuojote tardamas, kad "sekančių metų visuomeninio darbo sezoną galėsim pradėti naujame Kultūros Židiny".

Tai džiugiai žiniai betgi pridėjote sąlygą: "jei... pavyks sutelkti reikalingus pinigus". Taigi dabar dėl tų pinigų... rodykite juoda ant balto:

KIEK ŠIUO METU TURITE PINIGO KONTRAKTE NUMATYTIEM DARBAM ATLIKTI?

— Pinigai yra telkiami eilės asmenų eilėje fondų-sąskaitų. Štai jų turimi turtai:

1. Kultūros Židinio statybos fonde spalio 1 dieną buvo 205,000 dol.

(Šioje sumoje yra ir II-ojo bingo pajamos).

2. Pirmojo bingo sąskaitoje yra 97,000 (Šio fondo suma bū-

tų didesnė, bet iš jo yra išleista 19,000 dabartinio laikinio Židinio remontam bei užlaikymui).

3. Pranciškonų provincijos vienuolyno — spaustuvės statybai bei remontams sutelktame fonde yra 120,000.

Taigi visuose trijuose minėtuose fonduose šiuo metu (t. y. spalio 1) turime 422,000.

—O—

TAI KIEK DAR REIKIA, KAD KONTRAKTE NUMATYTI DARBAI LAIKU BŪTŲ ATLIKTI?

— Atsako į tai paprasta aritmetika: pereiną kartą buvo minėta kontrakto ir parengiamųjų darbų suma 718,250. Turime 422,000. Taigi reikia 300,000.

—O—

IŠ KUR IR KAIP PLANUOJATE GAUTI ŠIĄ REIKALINGĄ SUMĄ?

1. Pusę pinigų, apie 150,000 turėtų suorganizuoti New Yorko ir apylinkės lietuviai, kurių reikalavimas Židiny statomas.

2. Apie 75,000 — tikimės gauti iš lietuvių, kurie lanko ketvirtadienio ir penktadienio bingo renginius.

3. Likusią dalį, apie 75,000 — tikimės, suorganizuos Tėvas Provincijolas iš kitų Amerikos lietuvių.

—O—

Pagal planą pagrindinis pastatas yra Kultūros Židiny; vienuolynui ir spaustuvei bei Darbininkui prie esamų namų bus pridėti tik priestatai. Sakykite: KIEK ATSEIS TIE PRIESTATAI IR KIEK PATS KULTŪROS ŽIDINIO PASTATAS? — Pagal kontraktorių duotą apskaičiavimą spaustuvės priestatas atseis 105,000, vienuolyno namo priestatas 80,000, Kultūros Židinio pastatas 533,000.

MASPETHO ŽINIOS

Maspetho V. Atsimainymo parapijos draugių jungtinis komitetas rengia banketą prel. Jonui Balkūnui pagerbti. Banketas įvyks 1973 balandžio 27 Queens Terrace salėje Woodhavene, N.Y.

Lapkričio 18 Šv. Vardo draugija atnaujintoje parapijos salėje rengia vakarienę ir šokius, pavadintus Loewenbraeu vakaru.

Woodhavene parduodamas 3 šeimų namas (Colonial House) gerame stovyje, su garažu. Žemės plotas 40x100. Prieinama kaina. Tel. HI 1-3783.

GRANDINĖLĖ

BISHOP REILLY HIGH SCHOOL, Francis Lewis Blvd. ir Long Island Expressway, Queens, N. Y.

Pradžia 6 val. punktualiai

Privažiavimas

Bishop Reilly mokykla lengvai pasiekama keliomis autobusų linijomis ir mašinomis. Mašinas galima pastatyti mokyklos kieme (100 mašinų vietos). Gausu vietos ir šalia pastato gatvėje.

BMT Jamaica Line, 169 St. stotis. Paimti Q 17A autobusą.

IND E ir F Line, 169 St. stotis. Paimti Q 17A autobusą.

IRT Flushing Line, Main St. stotis. Paimti Q 26 autobusą.

Bilietai

Kaina — 4, 5, ir 6 dol.

Visos vietos numeruotos. Anksčiau užsisakiusieji turi privilegiją gauti geresnes vietas. Bilietus galima užsakyti paštu, prisiunčiant čekį ar money order atitinkamai sumai ir sau adresuotą su pašto ženklų voką. Siųsti: Lithuanian Radio Club, 62-15 69 Place, Middle Village, N. Y. 11379.

BILJETŲ PLATINTOJAI:

Woodhaven, N.Y. Haven Realty (J. Andriušis) 87-09 Jamaica Ave. VI 7-4477.

SU VISAI NAUJA PROGRAMA NEW YORKE ŠEŠTADIENĮ, LAPKRIČIO 4 D.

Gerulaičio Apdraudos Įstaiga, 84-10 Jamaica Ave. 847-5522.

Richmond Hill, N. Y. Alice's Florist, 107-04 Jamaica Ave. 846-5454.

Brooklyn, N. Y. Vytis International Travel Service, 2129 Knapp St. 769-3300.

Elizabeth, N. J. Vincas Mamaitis, 209 Clark Pl. 351-9057.

Kearny, N. J. Bronė Macijauskienė, 310 Forman Ave. Point Pleasant Beach, N. J. 892-6415 ar 998-6797.

Paterson, N. J. Antanas Rugys, 212 Lawrence Pl. 525-3340.

Autobusai organizuojami iš Elizabeth apylinkės (kreiptis į V. Mamaitį) ir iš Patersono apylinkės (kreiptis į A. Rugį).

ŠOKIAI

Po koncerto tą pačią dieną 9 val. Maspetho lietuvių parapijos salėje šokiai ir vaišės jaunimui, dalyvaujant ir Grandinėlei. Adresas — 64-14 56 Rd., Maspeth, N.Y. Auka 2 dol.

Gros šešių asmenų orkestras.

Visuomenę kviečia atsilankyti

LAISVĖS ŽIBURIO RADIJAS